

๘

15๖.๙๔๖1069

๑ ๙3๖๗

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความ เป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์

ปริญญานิพนธ์

ของ

วีรวรรณ

สุจริต

25 ก.ย. 2532

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2532

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

108438

การสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์

บทคัดย่อ

ของ

วีรพรรณ สุจริต

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2532

การศึกษาค้างนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่มีคุณภาพสำหรับทดสอบกับนักศึกษาแพทย์ แบบทดสอบฉบับนี้วัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ 6 ลักษณะ คือ ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความเป็นผู้นำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ปีการศึกษา 2531 ของมหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า จำนวน 726 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น วิธีการศึกษาได้ทำการทดสอบ 3 ครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 ทาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 2 ทาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่งและคัดเลือกข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบด้านอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และเพื่อหาเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนปกติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่า t อยู่ระหว่าง 2.563 ถึง 8.226 ซึ่งจำแนกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถึง .01 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าความเชื่อมั่นด้านความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความเป็นผู้นำเป็น 0.859 , 0.784 , 0.755 , 0.789 , 0.868 และ 0.857 ตามลำดับ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็น 0.929 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มรู้ชุดอยู่แล้ว โดยใช้การคำนวณค่า t พบว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้านความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความเป็นผู้นำเป็น 7.196 , 8.141 , 9.797 , 4.600 , 5.491 และ 6.985 ตามลำดับ และค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ทั้งฉบับเป็น 20.221 ซึ่งทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.311 ถึง 0.651 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

A CONSTRUCTION OF MEDICAL PERSONALITY TEST

FOR THE MEDICAL STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

WEERAWAN SUCHARIT

Present in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

February 1989

The purpose of this study was to construct a qualified Medical Personality test for the medical students. This test was composed of six traits : responsibility, creativeness, sympathy, self-confidence, faithfulness and leadership. The samples of this study were 726 sophomore, junior and senior medical students of state universities in Bangkok Metropolitan Administration and Pramongkutklao College of Medicine. These samples were randomized by the stratified random sampling. The procedure in constructing discriminating power, selecting and reviewing test items. The second one was to refine the discriminating power and selecting test items. And the third one was to find out the quality of the tests : discrimination, reliability, construct validity and normalized T-score norms.

The results of this study showed that the discriminating power of the test items had the t ranged from 2.563 to 8.226 which were significantly difference at .05 and .01 level. The reliability of the test was calculated by using alpha-coefficient. The reliability of the whole test was 0.929. The reliability regarding responsibility, creativeness, sympathy, self-confidence, faithfulness and leadership were 0.859, 0.784, 0.755, 0.789, 0.868 and 0.857 respectively. The construct validity of the test were calculated by t -test after using known group technique. The construct validity on responsibility, creativeness, sympathy, self-confidence, faithfulness and leadership were 7.196, 8.141, 9.797, 4.600, 5.491 and 6.985 respectively. The construct validity of the whole test was 20.221 which was significantly difference at .01 level for each category. The intercorrelations of the test were significantly correlated at .01 level which ranged from 0.311 to 0.651

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน

.....กรรมการ

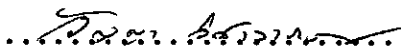
คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ ให้ข้อคิดเห็นตลอดจนคำแนะนำต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ และ อาจารย์ อาวุธ วัฒนสิน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัณญา วิศาลาภรณ์ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการภายนอกในการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ล้วน สายยศ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสม ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณบดี ผู้อำนวยการ คณาจารย์ ของสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบใจนักศึกษาทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณสมใจ ดาณิล ที่กรุณาช่วยเหลือในการพิมพ์ต้นฉบับ ขอขอบใจ คุณ ลักษณะ กิตก्यानทรัพย์ คุณ ปิยะวดี สุดตา คุณ วรางคณา ตีร์ศมี คุณ วิภา ดวงกลาง คุณ ทศนีย์ แก้วศรีทัศน์ และคุณ อรรวรณ เอมะสุวรรณ ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และ น้อง ๆ ที่เป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์นี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ที่ได้อบรมสั่งสอน และขอขอบคุณ คุณ บัญญัติ วรรณบุตร ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์นี้ตลอดมา

วีรวรรณ สุจริต

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	2
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ความหมายของบุคลิกภาพ	5
ทฤษฎีบุคลิกภาพ	7
การวัดบุคลิกภาพ	10
การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ	11
การพัฒนาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ	13
บุคลิกภาพความ เป็นแพทย์	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
ประชากร	33
กลุ่มตัวอย่าง	33
วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความ เป็นแพทย์	35
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	37
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
วิธีจัดกระทำข้อมูล	41

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น	44
ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1	45
ตอนที่ 3 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2	50
ตอนที่ 4 การทดสอบครั้งที่ 3	53
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	62
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	62
กลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	62
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	62
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	75

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมหาวิทยาลัย ชั้นปี และครั้งที่ในการสอบ	34
2	รายละเอียดของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์	45
3	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบจากการทดสอบครั้งที่ 1	46
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบจากการทดลองครั้งที่ 2	50
5	ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความเชื่อมั่น และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของแบบทดสอบ จากการทดสอบครั้งที่ 3	54
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบจากการทดสอบครั้งที่ 3	55
7	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ จำแนกเป็นรายด้าน และรวมทั้งฉบับ	58
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ จำแนกเป็นรายด้าน และรวมทั้งฉบับ	58
9	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์จำแนกเป็นรายด้าน .	59
10	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์รวมทั้งฉบับ	60

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ตัวอย่างการจัดระบบชั้นของบุคลิกลักษณะ	20
2 โครงสร้างของบุคลิกลักษณะซึ่งแสดงระดับชั้นของลักษณะนิสัยในระดับ ที่แตกต่างกัน	21
3 แบบจำลองเชิงทฤษฎีของบุคลิกลักษณะความเป็นแพทย์	24
4 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบ	35

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

บุคลิกภาพมีบทบาทที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมเป็นอันมาก ความสำเร็จและความล้มเหลวในงานอาชีพของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ (เดโซ สวานานนท์ 2508:22) ฮอลแลนด์ (Holland. 1969:132 - 136) ได้แนะนำว่าบุคคลควรเลือกวิชาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ และการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจะทำให้สามารถคาดคะเนหรือเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลในอนาคตได้ (Hall and Linzey. 1967:134 - 155)

อาชีพแพทย์เป็นอาชีพที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ปรารถนาของคนหนุ่มสาวทั่วไป แพทย์ที่มีคุณภาพยังเป็นที่ต้องการของวงการแพทย์สาขาต่าง ๆ แพทย์ทุกคนมีโอกาสที่จะทำงานอย่างใกล้ชิดกับบุคคลทั่วไป ในฐานะที่แพทย์เป็นผู้ที่ใช้วิชาแพทย์ในการส่งเสริมให้ประชากรของประเทศมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บซึ่งเป็นเครื่องบั่นทอนเศรษฐกิจ กำลังกาย และสติปัญญาของคน ดังนั้นแพทย์ในอุดมคติของคนทั่วไปต้องไม่เห็นแก่ลาภ สักการะเป็นใหญ่ ต้องประกอบกิจเพื่อบรรเทาทุกข์เป็นเบื้องต้นเพื่อผลประโยชน์เป็นเรื่องรอง แพทย์ย่อมใช้ความรู้และความชำนาญ เพื่อแลกกับความปลอดภัยและปราศจากโรคจากผู้อื่น แพทย์ย่อมต้องมีความมั่นคง สามารถระงับโทสะซึ่งจะหลั่งพล่านขึ้น ต้องมีความหนักแน่นไม่หวั่นไหวง่าย ต้องมีสติ สามารถทำหน้าที่ได้แม้ในยามฉุกเฉิน (อวย เกตุสิงห์ 2504:219 - 221)

ในการผลิตบุคลากรทางแพทย์ที่ผ่านมา นั้น จะใช้เวลาส่วนมากไปในการท่องจำและทดสอบความจำ รวมทั้งการคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนทางแพทย์ ยังเน้นทางสติปัญญาเป็นส่วนใหญ่ จึงบกพร่องทางด้านการคัดเลือกนักศึกษาที่ยินดีจะรับใช้สังคมไทย มีความรับผิดชอบต่อสังคมมีความเต็มใจและมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะรับใช้ประเทศชาติ (ประเวศ วะสี 2506:103 - 109) การศึกษาเพื่อให้ทราบถึงบุคลิกภาพของบุคคลที่มีความเหมาะสมกับความ เป็นแพทย์จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงหลักสูตรปรับปรุงการคัดเลือกนักศึกษา

การศึกษามุขลักษณะของความเป็นแพทย์จึง เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำอย่างเร่งรีบและพัฒนาให้เกิดขึ้น

โดยเร็ว การที่จะทราบหรือตรวจสอบได้ว่าบุคคลใดมีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์มากน้อยเพียงใดนั้นจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลที่เชื่อถือได้ แต่ปัจจุบันเรายังขาดเครื่องมือวัดด้านนี้อยู่มาก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์สำหรับนักศึกษาแพทย์ขึ้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์จากแบบทดสอบนี้ไปตรวจสอบว่านักศึกษามีบุคลิกภาพในด้านใดมากน้อยเพียงใด และจะได้ปลุกฝัง ปรับปรุงหรือพัฒนามุขลักษณะด้านต่าง ๆ เหล่านี้ให้เกิดแก่นักศึกษาแพทย์ อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนามุขคนให้ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้าง เกณฑ์ปกติ (Norms)

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะได้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่มีคุณภาพที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาแพทย์ อาจารย์แพทย์ บิดามารดา และผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ที่อยู่ในการปกครอง และยังเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ หรือกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาแพทย์ ชาย หญิง ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2531 ของมหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า จำนวน 726 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ หมายถึงแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดพฤติกรรม

แบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะของการเป็นแพทย์ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 6 ประการ ดังนี้ คือ

1.1 ความรับผิดชอบหมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ไม่ทอดทิ้ง มีความพากเพียร มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ มีความพยายามในการที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับความผิดหรือความชอบในผลงานการปฏิบัติหน้าที่ของตน และมีความตรงต่อเวลา

1.2 ความคิดริเริ่ม หมายถึง การใช้ความคิดใหม่ ๆ หรือทฤษฎีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา สนใจความคิดหรือผลงานแรกเริ่มของผู้อื่น มีความตื่นตัวตลอดเวลาในการทำงาน การเสาะแสวงหางานทำ การมอบหมายงานที่เหมาะสมของแต่ละคนให้ทำ และประเมินผลงานของตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอ มีการวางแผนการดำเนินงาน

1.3 ความเห็นอกเห็นใจ หมายถึง ความสนใจในปัญหาและความต้องการของผู้อื่น ยินดีช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเขาได้รับความเดือดร้อน ความไม่เห็นแก่ตัว หลีกเลี่ยงการหาความสะดวกสบายจากความทุกข์ของผู้อื่น และไม่มุ่งทำลายผู้อื่น มีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น

1.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความมั่นใจในการกระทำการใด ๆ อย่างองอาจ ไม่มีการลังเลหรือหวั่นวิตก สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง กล้าเผชิญกับภัยอันตราย ยืนหยัดในสิ่งที่ตนเห็นว่าถูกต้อง และมีความอดทนในการทำงานแม้จะมีอุปสรรคขัดขวาง

1.5 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตรงไปตรงมาตามที่พูดหรือคิด ไม่ทุจริต หลอกลวง มีมนุษยธรรมต่อผู้อื่น ไม่เห็นแก่เงิน ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่คล้อยตามผู้อื่นไปในทางที่เสื่อมเสียหรือไม่ใช้อำนาจของตนไปในทางที่ผิด

1.6 ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการนำและดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนด เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีความรอบคอบ ยุติธรรม มีเหตุผลในด้านความคิด และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 อำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัตินี้ของแบบทดสอบที่สามารถจำแนกหรือแยกผู้ตอบออกเป็น กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ตามคุณลักษณะความเป็นแพทย์ ซึ่งอาศัยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t -test

2.2 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ของผู้ตอบแต่ละคนได้คงที่แน่นอน จึงคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient)

2.3 ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้ตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักแล้ว (Known - Group Technique)

3. เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้จากการสอบแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ และเป็นคะแนนตัวแทนที่จะบอกระดับการสอบของผู้สอบว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่มประชากร ตัวเลขของเกณฑ์ปกติในการวิจัยจะบอกให้เราทราบถึงระดับของคุณลักษณะความเป็นแพทย์ของผู้สอบว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่มประชากร โดยแสดงในตารางซึ่งบอกความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized T-Score) ที่แปลงจากคะแนนดิบ

4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในเรื่องการวัดคุณลักษณะและการแพทย์ ซึ่งได้แก่ผู้ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาโททางการวัดผลการศึกษาหรือจิตวิทยาทางการศึกษา และผู้ที่มีวุฒิปริญญาทางการแพทย์ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ รศ.อังคณา สายยศ อจ.อาวุธ วัฒนสิน พล.ศ.อโยทัย แย้มยิ้ม พ.อ.หญิง ดร.มยุรี พलगูร และ พ.อ.ประสาท ประสงค์จรรยา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาในรูปแบบการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ ผู้วิจัยจึงเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. บุคลิกภาพ

1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

1.2 ทฤษฎีบุคลิกภาพ

1.3 การวัดบุคลิกภาพ

1.4 การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

1.5 การพัฒนาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

2. บุคลิกภาพความเป็นแพทย์

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุคลิกภาพ

ความหมายของบุคลิกภาพ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า "บุคลิกภาพ" (Personality) ไว้หลายทัศนะดังต่อไปนี้

แคทเทล (Cattell) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือสิ่งที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคล ทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและพฤติกรรมที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน การเน้นพฤติกรรมทั้งหมดไม่ได้หมายถึงการศึกษาบางส่วนบางส่วน หรือการย่อส่วนบางสิ่งบางอย่างของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น แต่หมายถึง คำว่าบางส่วนบางส่วนย่อย ๆ ของพฤติกรรมนั้นจะเป็นที่เข้าใจได้เต็มที่ ก็ต่อเมื่อเราพิจารณาส่วนเล็ก ๆ เหล่านั้นภายใต้กรอบอันกว้างขวางของการปฏิบัติการทั้งหมดของอินทรีย์ (Hall and Linzey 1970, : 396-411)

ไอแซกส์ (Eysenck, 1970 : 253) กล่าวว่า บุคลิกภาพนั้นอาจพิจารณาได้สองมิติ มิติแรกคือด้านการแสดงตัวและเก็บตัว ซึ่งประกอบด้วยลักษณะย่อย ๆ ได้แก่การมีส่วนร่วมมือ-ไม่ร่วมมือ (Participation-withdrawn) เข้าสังคม-แยกตัว (Sociable-Isolated) เข้าใกล้-ถอยหนี

(Approach-withdrawn) กระตือรือร้น-เฉื่อยชา (Active-Inactive) มิติที่สอง คือ ลักษณะทางด้านอารมณ์ ซึ่งได้แก่ ความเป็นคนแข็งแรง อ่อนแอ มั่นคง ไม่มั่นคง ลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ เช่น ความวิตก กังวล และอื่น ๆ เป็นต้น

แบงต์แมน (Bangtman.1972 : 2-6) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ คือการประสานงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างกายและจิตใจภายในตัวบุคคล ซึ่งจะเป็นส่วนที่กำหนดว่า คน ๆ นั้นจะมีการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร

กู๊ด (Good.1973 : 417) ให้นิยามบุคลิกภาพไว้ว่า เป็นผลรวมของพันธุกรรม และประสบการณ์ทั้งหมดของบุคคล ซึ่งใกล้เคียงกับความหมายที่กอร์ดอน (Gordon.1963 : 14) ให้ไว้ว่าบุคลิกภาพเป็นผลรวมทั้งหมดของพฤติกรรมในแต่ละบุคคล

มอร์ริส (Morris.1979 : 618) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึงรูปแบบของลักษณะต่าง ๆ (traits) ประจำตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม อารมณ์ แรงจูงใจ ความคิด และเจตคติ

ดูย พุมสาย (ดูย พุมสาย 2508:348) ได้นิยามไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นกระบวนการรวมหน่วย (Integration) อันหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยรูปร่าง ลักษณะและพฤติกรรมที่เป็นเครื่องสันนิษฐานของคน ๆ หนึ่ง และซึ่งทำให้คนอื่นกำหนดคุณค่าของคน ๆ นั้นด้วยอารมณ์ ไม่ใช่ด้วยพหุวิทยาหรือเชาวน์

เชดส์กี้ ไชวาลินธุ์ (เชดส์กี้ ไชวาลินธุ์ 2520:3) ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่าเป็นลักษณะนิสัย (traits) ที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น ที่แสดงออกหรือตอบสนอง (Interaction) ต่อสิ่งแวดล้อม

สวนา พรพัฒน์กุล (สวนา พรพัฒน์กุล 2522:295) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า หมายถึงลักษณะโดยส่วนรวมทั้งหมดของบุคคลแต่ละคนที่สามารถมองเห็นจากภายนอกและซ่อนเร้นอยู่ภายใน บุคลิกภาพนี้ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง อากัปกริยา การพูดจา แนวความคิด ความสนใจ อารมณ์ เจตคติ รสนิยม ตลอดจนความสามารถในการทำงาน

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม 2523:248) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพเป็นแบบฉบับ ลักษณะของบุคคลนั้นที่แสดงต่อคนอื่น ทั้งลักษณะกริยา ท่าทาง การแสดงออกทางอารมณ์ ความคิดอ่าน เจตคติ ตลอดจนพฤติกรรมและปฏิกิริยาตอบสนองทั้งร่างกายและจิตใจ ใครมีบุคลิกแบบใด ภาย

ได้สถานการณ์เดียวกันหรือตัวกระตุ้นคล้าย ๆ กัน ก็จะมีปฏิกิริยาตอบสนองแบบเดียวกันตลอดไปทุกครั้ง

บ๊องอร์ ภูวภิรมย์ขวัญ (บ๊องอร์ ภูวภิรมย์ขวัญ 2524:41) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ คือทุกสิ่งทุกอย่าง อันได้แก่ลักษณะท่าทีการแสดงออก รูปร่างหน้าตา ความรู้สึก ฯลฯ และพฤติกรรม ต่าง ๆ ที่แสดงออกต้องมีความคงตัว สำหรับเป็นพฤติกรรมเฉพาะของบุคคลอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้บ้าง แต่ต้องใช้เวลาพอสมควร

จรรยา สุวรรณทัต (จรรยา สุวรรณทัต 2526:74) ได้นิยามว่า บุคลิกภาพคือคุณลักษณะกลุ่มหนึ่งซึ่งแยกบุคคลให้ตาเห็นว่าไม่เหมือนกัน แต่ละคนจะมีแบบฉบับของคุณลักษณะเป็นของตนเอง เปรียบเสมือนรอยพิมพ์นิ้วมือ

จากความหมายของบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าบุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะนิสัย (traits) ของบุคคลที่แสดงออก เป็นแบบฉบับของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งจะแสดงออกต่อสิ่งแวดล้อม ในลักษณะต่าง ๆ กัน

ทฤษฎีบุคลิกภาพ

ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพมีหลายทฤษฎี แต่ที่สำคัญและจัดระบบได้มีดังนี้ (โสภา ชูพิกุลชัย 2521:100 - 105)

1. ทฤษฎีแบ่งประเภท (Type Theory) ทฤษฎีแบ่งประเภทนี้ จะขึ้นอยู่กับ การสังเกต โดยทั่วไป เพื่อมุ่งพิจารณาเกี่ยวกับด้านตัวบุคคล นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับ การยอมรับ เกี่ยวกับลักษณะ หรือ บุคลิกภาพภายนอก นักจิตวิทยากลุ่มนี้ได้แก่ จุง (Jung) และ เชลดัน (Sheldon) เป็นต้น

จุง ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพไว้สองประการ คือ

ประการแรก บุคคลที่มีลักษณะเด่นและชอบสังคม (Extrovert) เป็นคนที่สร้างความเชื่อมั่นบนรากฐานของความเป็นจริง มีอุปนิสัยเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม เป็นบุคคลที่เปิดเผย ไม่ชอบเก็บตัว

ประการที่สอง บุคคลประเภทเก็บตัว (Introvert) เป็นคนที่มีมาตรการและกฎเกณฑ์แน่นอนในการควบคุมอุปนิสัยของตนเอง เป็นคนที่เชื่อตนเอง และทุกอย่างที่กระทำ มักจะขึ้นอยู่กับตนเอง เป็นใหญ่

สำหรับเชลดัน ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพออกเป็นสามประเภท คือ

ประการที่หนึ่ง Endomorph ประเภทนี้มีลักษณะอ้วนเตี้ย เป็นพวกชอบสนุกสนาน รื่นเริง
โกรธง่ายหายเร็ว มักกินจุและขี้บ่น

ประการที่สอง Mesomorph เป็นประเภทนักกีฬา มีร่างกายสัดส่วนใหญ่กว้าง สะโพกเล็ก
ร่างกายเต็มไปด้วยกล้ามเนื้อ คล่องแคล่วว่องไว มีน้ำใจ เป็นนักกีฬา

ประการที่สาม Ectomorph ประเภทนี้จะผอมสูง ไหล่ห่อ มีลักษณะเคร่งขรึม เอาการเอา
งาน ใจคอความรู้สึก

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะนิสัย (Trait Theory) ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะนิสัยนี้ต่างกับทฤษฎี
แบ่งประเภทคือ จะมุ่งอธิบายลักษณะบุคลิกภาพตามตำแหน่งในตาราง ซึ่งแทนแต่ละลักษณะนิสัย เป็นต้น
ว่า เราอาจจะกำหนดบุคคลใดลงในตารางของความฉลาดและขยันหมั่นเพียร เป็นลักษณะนิสัยหนึ่งของ
บุคลิกภาพหรืออาจกำหนดลงในตารางของอารมณ์อ่อนไหวว่าเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพก็ได้ ซึ่งแต่ละ
ตารางนี้เราเรียกว่า Dimension นักจิตวิทยาทางด้านลักษณะนิสัยพยายามที่จะสามารถใช้อธิบาย
อุปนิสัยของคนทั่ว ๆ ไป

ในการที่จะตั้งชื่อลักษณะนิสัยให้สั้นและกระชับรัดกุม ทำได้โดยวิธีการที่เรียกว่าการวิเคราะห์
องค์ประกอบ (Factor Analysis) นักจิตวิทยากลุ่มนี้ได้แก่ แคทเทล (Cattell) อัลพอร์ท
(Allport)

อัลพอร์ท ได้แบ่งบุคลิกภาพ : เป็นสองลักษณะใหญ่ ๆ คือ

ลักษณะที่หนึ่ง ลักษณะสามัญ (Common traits) คือลักษณะที่อาจนำมาเปรียบเทียบได้ใน
บุคคลทุกคน เช่น ความเชื่อทางศาสนา ค่านิยมสังคม เป็นต้น

ลักษณะที่สอง ลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Disposition) คือลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์
ทำให้แต่ละคนมีบุคลิกภาพแตกต่างกันออกไป

3. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Dynamic Theory) ทฤษฎีนี้จะเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพในลักษณะ
เชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อมทางด้านร่างกาย (Physical) และทางด้านสังคม (Social) โดย
เฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งในใจซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน ไม่คำนึงถึงสาเหตุในอดีต เป็นความ
ขัดแย้งในใจที่เกิดขึ้นจากแนวโน้มทางบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ๆ นักจิตวิทยาที่มองบุคลิกภาพในแง่นี้ คือ
ฟรอยด์ (Freud)

ฟรอยด์ เชื่อว่า จิตใจมนุษย์แบ่งได้สามประเภท คือ

ประเภทที่หนึ่ง Id คือสภาพของจิตใจที่ต้องการแสวงหาความสุข ความพอใจ โดยปราศจาก
ขอบเขตใด ๆ ทั้งสิ้น

ประเภทที่สอง Ego คือการรู้จักตนเอง รู้ว่าตัวเองคือใคร เริ่มแยกตัวเองจากโลกภายนอก
ได้

ประเภทที่สาม Superego คือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะได้รับการอบรมสั่ง
สอนให้ประพฤติตามศีลธรรม วัฒนธรรมอันดี

ฟรอยด์ เน้นว่า การทำงานของระบบทั้งสามนี้ จะเกี่ยวข้องกัน เสมอ

4. ทฤษฎีส่วนรวมทั้งร่างกายและจิตใจ (Organismic Theory) ทฤษฎีนี้มุ่งจุดสนใจว่า
การเข้าใจบุคลิกภาพจะต้องเข้าใจส่วนรวมแยกส่วนไม่ได้ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (potential)
ที่จะพัฒนาไปในทางที่ดี นักจิตวิทยาที่สำคัญคือมาสโลว์ (Maslow) และโรเจอร์ (Rogers)

มาสโลว์ ได้เรียงลำดับขั้นความต้องการของบุคคลไว้ 6 ขั้น เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย
2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัยและมั่นคง
3. ความต้องการทางด้านความรัก และการยอมรับ
4. ความต้องการที่จะมีชื่อเสียง (ได้รับการยกย่อง)
5. ความต้องการตระหนักในความสามารถแห่งตน
6. ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ

5. ทฤษฎีที่เน้นสังคมและสิ่งแวดล้อมของสังคม (Social Determinants) นักจิตวิทยา
กลุ่มนี้เชื่อว่า ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพโดยตรง นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้
ที่สำคัญ คือ แอดเลอร์ (Adler) และฟรอมม์ (Fromm)

แอดเลอร์ เชื่อว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม เพราะการดำเนินชีวิตของมนุษย์จะเกี่ยวข้องกับสังคม
ตลอดเวลา มนุษย์มีแรงจูงใจที่จะสร้างชีวิตให้สมบูรณ์ เอาชนะอุปสรรคของตนเอง

ฟรอมม์ เชื่อว่า มนุษย์ต้องการอิสระภาพ จึงทำให้ต้องแยกตัวออกจากธรรมชาติ ทำให้เกิดความ
ว่าเหว่ เดียวดาย

การวัดบุคลิกภาพ

การวัดบุคลิกภาพ เป็นเรื่องที่วัดได้ยากเมื่อเปรียบเทียบกับ การวัดในสิ่งอื่น ๆ นักจิตวิทยาได้พยายามสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อวัดบุคลิกภาพ ซึ่งสามารถใช้วัดบุคลิกภาพตามลักษณะที่ต้องการจะวัด สำหรับวิธีการวัดบุคลิกภาพนั้น ทวี ท่อแก้ว (ทวี ท่อแก้ว 2517:121) กล่าวว่า ถ้าจะให้ได้ผลที่มีความเที่ยงตรงสูง ก็ควรจะใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน และวิธีการวัดทั่ว ๆ ไปมีอยู่ 5 วิธี ดังนี้

1. วิธีการสังเกต เป็นวิธีที่ใช้กันมานานแล้ว โดยมีการสังเกตพฤติกรรมและลักษณะทั่ว ๆ ไป ที่บุคคลแสดงออก มีอยู่สองแบบด้วยกัน คือ การสังเกตแบบควบคุม เป็นการสังเกตการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่จัดไว้โดยเฉพาะ อีกแบบหนึ่งเป็นการสังเกตทั่วไปในชีวิตประจำวัน ที่บุคคลแสดงออก ทั้งสองแบบนี้ต้องบันทึกผลตรงตามที่ได้เห็น โดยไม่นำความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง และผู้สังเกตควรจะได้มีการฝึกฝนเป็นพิเศษจึงจะได้ผลดี

2. วิธีการรายงานตนเอง มี 2 แบบ คือ

2.1 การวิเคราะห์ตนเอง เป็นการให้บุคคลประมาณค่าตนเอง แบบวิเคราะห์ตนเองจะเป็นคำถามแบบปรนัยอันเป็นนามธรรม เช่น ความสนใจในวิชาต่าง ๆ ทักษะคิดแล้วแปลผลเข้าสู่มาตรวัด

2.2 การสัมภาษณ์ ซึ่งหมายถึงการสนทนาระหว่างบุคคลสองคนอย่างมีจุดหมาย โดยผู้สัมภาษณ์เตรียมคำถามมาและจดบันทึกประมาณค่า ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่วัดตัวเองว่าถูกทดสอบบุคลิกภาพ

3. วิธีการศึกษาความเห็นจากคนอื่น เป็นวิธีการที่ผู้วัดสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อถามบุคคลอื่นว่ามีความรู้สึกเกี่ยวกับบุคคลนั้นอย่างไร เช่น ครู เพื่อน ผู้ปกครอง เป็นต้น

4. วิธีการใช้แบบทดสอบ เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมาก โดยมีการสร้างแบบทดสอบขึ้น ประกอบด้วยคำถามหรือข้อความหลายข้อ ซึ่งผู้ทดสอบสร้างขึ้นโดยถือเอาปกติวิสัยของคนทั่วไปเป็นมาตรฐาน หัวข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่เกี่ยวกับผู้ถูกทดสอบเองหรือสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมที่ทำอยู่เสมอ ๆ เมื่อตกอยู่ในสภาพนั้น ๆ ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือกับผู้ทดสอบในการตอบแบบทดสอบ จึงจะได้ผล ทำให้การสอบได้ผลตามวัตถุประสงค์

5. วิธีให้สร้างจินตนาการ (Projective Techniques) เป็นวิธีที่ผู้วัดได้จัดสิ่งเร้าขึ้นมาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง เช่น เล่าเรื่องจากรูปที่นำมาให้ดู ตัวอย่างได้แก่ แบบทดสอบโรชาร์ท

และรูปภาพที่เกิดจากหยดหมึก ให้สร้างความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากคำที่กำหนดให้ ให้เติมข้อความที่ไม่สมบูรณ์ให้แสดงออกโดยการวาดรูป เป็นต้น ซึ่งผู้นำแบบทดสอบไปใช้ต้องได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

การเลือกวิธีการวัดบุคลิกภาพขึ้นอยู่กับความเหมาะสมทั้งผู้สอบ ผู้ถูกทดสอบ สถานการณ์ทดสอบ สิ่งที่จะวัด การวัดบุคลิกภาพบางครั้งอาจจะใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกันจึงจะได้ผลที่มีความเที่ยงตรงสูง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นวิธีที่เป็นปรนัยมากกว่าวิธีอื่น ๆ นำไปใช้สะดวก ประหยัดเวลา การตรวจสอบเพื่อแปลผลมีข้ออ้างอิงที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้การใช้แบบทดสอบยังลดความลำเอียงของผู้ทำการทดสอบในด้านต่าง ๆ ได้ด้วย

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนั้น เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์ (เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์ 2530: 13 - 17) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างไว้ ดังนี้

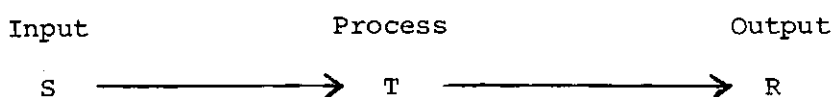
1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการวัด เป็นการวางโครงการล่วงหน้าว่า ในการวิจัยหรือการทดสอบนั้น ต้องการจะวัดตัวแปร (คุณลักษณะ) ไດ จะสอบวัดกับใคร วัดเพื่ออะไร ผู้วิจัยจะต้องกำหนดขอบเขตของการวัดและอธิบายคุณลักษณะของตัวแปรให้ชัดเจนว่า พฤติกรรมที่จะวัดนั้น มีองค์ประกอบเช่นไร จะสร้างนิยามปฏิบัติการได้เช่นไร

2. กำหนดลักษณะของแบบทดสอบหรือเครื่องมือ เป็นการกำหนดรูปแบบของ เครื่องมือหรือแบบทดสอบที่จะนำไปใช้วัดหรือเราให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา โดยต้องกำหนดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของการวิจัยนั้น ๆ ว่าควรจะใช้แบบทดสอบประเภทใดจะวัดได้ผลตามที่มุ่งหวังไว้ได้ รวมทั้งต้องกำหนดขอบเขตของแบบทดสอบว่า ควรมีจำนวนข้อหรือสเกลมากน้อยเพียงใดจึงจะครอบคลุม และจะใช้วิธีดำเนินการสอบเช่นไร เป็นการสอบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล จำกัดเวลาในการตอบหรือไม่จำกัด

3. การสร้างแบบทดสอบ ในการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยาส่วนใหญ่จะมุ่งวัดพฤติกรรมที่แอบแฝงของบุคคล ดังนั้นคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการวัด จึงควรที่จะผ่านการวิจัยมาแล้วว่า มีลักษณะย่อยหรือองค์ประกอบอะไรบ้าง ข้อควรกระทำประการหนึ่งในการสร้างแบบทดสอบก็คือ พึงระลึกว่าตัวข้อสอบนั้นเป็นแต่เพียงตัวอย่างพฤติกรรมเท่านั้น มิได้หมายความว่า จะเป็นพฤติกรรมทั้งหมดของตัวแปรนั้น ในการวัดได้นี้มีแต่เพียงพฤติกรรม ไม่มีเนื้อหา เช่นแบบทดสอบทางบุคลิกภาพนั้น ควรเลือกใช้พฤติกรรมที่มีลักษณะเด่นหรือคาดว่าเป็นองค์ประกอบหลักของตัวแปรนั้น และถ้าในกรณีที่เป็นข้อสอบที่วัดสมรรถภาพทางสมองนั้น

เนื้อหาและพฤติกรรมควรผ่านการวิเคราะห์หรือวิจัยมาก่อน นอกจากนี้ผู้สร้างแบบทดสอบยังต้องคำนึงถึงคุณภาพและข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้นกับเครื่องมือที่เลือก

4. การประเมินคุณภาพเครื่องมือ การสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยาเป็นการวัดทางอ้อม ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

แบบทดสอบซึ่งถือว่าเป็นสิ่งเร้าหรือ Input ที่จะนำไปกระตุ้นให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรม (Output) อันเป็นผลเนื่องมาจากขบวนการ (Process) เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา ซึ่งการสร้างสิ่งเร้าหรือแบบทดสอบวัด จำเป็นต้องอาศัยการสุ่มเนื้อหา (Content Sampling) เพื่อให้แบบทดสอบนั้นสามารถเชื่อได้ว่าเป็นตัวแทนที่ดีของสิ่งเร้า หรือสภาพการณ์ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมนั้น ๆ ตามขอบข่ายของการอ้างอิงหรือโครงสร้างของพฤติกรรม ฉะนั้นการจะนำแบบทดสอบไปใช้ในการวิจัยจริง ๆ จำเป็นต้องทำการตรวจสอบว่า แบบทดสอบนั้น ๆ เป็น Key ของสิ่งเร้าจริงหรือไม่เพราะการวัดที่แม่นยำให้ข้อมูลที่คืบคลานต้องขึ้นอยู่กับเครื่องมือ เป็นสำคัญว่าเครื่องมือที่มีคุณภาพ เป็นประการใด

คุณภาพแบบทดสอบทางจิตวิทยานั้น ส่วนใหญ่มักจะคำนึงถึงคุณภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบนั้น สามารถแทนสิ่งเร้าที่ให้อินทรีย์ตอบสนองตามที่คุณลักษณะ (traits) นั้นกำหนดให้ตอบสนองหรือไม่

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ผลของการวัดนั้น สามารถบอกระดับ หรือความเข้มของคุณลักษณะนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ เพียงใด มีความคลาดเคลื่อนในการดำเนินการวัดมากน้อยเพียงใด

3. ความเป็นปรนัย (Objective) หมายความว่า เครื่องมือหรือแบบทดสอบนั้นมีความชัดเจนในตัวของมันเองมากน้อยเพียงใด ในการที่จะเป็นสื่อหรือจะเร้าให้อินทรีย์ตอบสนองได้ตามความต้องการของผู้สร้างแบบทดสอบ ตลอดจนระบบของการให้คะแนนหรือสัญลักษณ์ที่จะแทนความเข้มของคุณลักษณะที่น่าจะเชื่อถือ และนำไปใช้ได้ทั่วไปหรือไม่ในการแปลความหมาย

นอกจากคุณภาพดังกล่าวมานี้แล้ว แบบทดสอบทางจิตวิทยายังประเภทอาจต้องการคุณภาพด้านอื่น ๆ อีก เช่น อ่านง่าย การนำแบบทดสอบไปใช้หรือประโยชน์ของแบบทดสอบนั้นมีมากน้อยเพียงใด

แต่คุณภาพของแบบทดสอบบางประการเช่นความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ถึงแม้ว่านักวิจัยบางคนอาจต้องการตัวเลขมาสนับสนุน แต่แบบทดสอบบางประเภทก็อาจจะหาตัวเลขมาสนับสนุนไม่ได้ก็มี ดังนั้นหน้าที่ของนักวิจัยในเรื่องนี้ก็คือต้องอาศัยเหตุผลมาอนุมานให้เป็นที่เชื่อถือได้ว่าเครื่องมือหรือแบบทดสอบมีคุณภาพในเรื่องนั้นจริง ๆ

การพัฒนาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

ในการพัฒนาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ วิธีที่ใช้ในการเขียน รวบรวม การคัดเลือกและการจัดข้อคำถามให้เป็นหมวดหมู่มีหลายวิธี วิธีการที่สำคัญ ๆ ที่ใช้กันมากในปัจจุบันก็คือวิธีที่ได้จากการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การใช้การตรวจตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การวิเคราะห์องค์ประกอบและจากทฤษฎีบุคลิกภาพ ในทางปฏิบัติแล้ว คงจะนำวิธีต่าง ๆ เหล่านี้มาผสมกัน ส่วนมากแล้วจะใช้ 2 วิธีขึ้นไป (ประชุมสุขอาชวรบำรุง และคนอื่น ๆ 2519:437 - 456) ซึ่งรายละเอียดแต่ละวิธีมีดังนี้

1. วิธีที่ได้จากการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพชนิดที่เป็นแบบสำรวจด้วยตนเอง ตัวอย่างของแบบทดสอบประเภทนี้ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของวูดเวิร์ท (Woodworth Personal Data Sheet 1971) ซึ่งมีวิธีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ (เชิดศักดิ์ ไชวาลินธุ์ 2520:86 - 87)

1. สร้างข้อคำถามประมาณ 200 ข้อ โดยวูดเวิร์ทได้รวบรวมข้อความเกี่ยวกับโรคประสาทและอาการเริ่มแรกของโรคประสาทจากตำราต่าง ๆ ทางจิตเวช และการประชุมกับจิตแพทย์

2. นำข้อคำถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเล็ก โดยวูดเวิร์ทนำไปทดสอบกับนิสิตมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย

3. พิจารณาคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตัดข้อคำถามที่ไม่ดีทิ้ง โดยตั้งเกณฑ์ไว้ว่า ถ้า 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามข้อนั้นไปในทางที่บอกลักษณะของการเป็นโรคประสาทจะตัดทิ้ง ซึ่งเมื่อคัดเลือกแล้วคงเหลือข้อคำถาม 179 ข้อ

4. นำข้อคำถามไปทดสอบใหม่กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนปกติ จำนวน 1,000 คน และทดสอบกับทหารที่คาดว่าจะมีอาการทางโรคจิตจำนวนหนึ่ง เพื่อหาเกณฑ์และความเที่ยงตรงของข้อคำถาม

5. ปรับปรุงข้อคำถามขั้นสุดท้ายเหลือ 116 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ว่า ผู้ที่มีอาการทางโรคจิตหรือโรคประสาท จะให้คำตอบเกี่ยวกับโรคจิต โรคประสาทประมาณ 30 - 40 ข้อ โดยเฉลี่ย ส่วนคนปกติ

จะตอบเกี่ยวกับโรคจิตประมาณ 10 ข้อ

ในการคัดเลือกข้อคำถามขั้นสุดท้าย วูดเวิร์ทได้ใช้สถิติในการตรวจสอบ จะเห็นได้ว่าสิ่งที่เป็นขั้นต้นในการสร้างแบบทดสอบอยู่ที่ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ดังจะเห็นได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาเขียนข้อคำถาม การคัดเลือกและการจัดหมวดหมู่ของข้อความ

2. วิธีที่ได้จากการตรวจตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (Empirical Criterion Keying) การตรวจตาม เกณฑ์ที่ตั้งไว้ หมายถึงการตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ภายนอก เพื่อใช้คัดเลือกข้อคำถามไว้ในแบบทดสอบ ตัวอย่างแบบทดสอบประเภทนี้ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของวูดเวิร์ท ที่มีการตรวจสอบทางสถิติ เพื่อใช้คัดเลือกข้อคำถามในขั้นสุดท้าย เป็นการแสดงให้เห็นถึงวิธีการตรวจคำตอบโดยใช้เกณฑ์ คือ เขาจะไม่เก็บข้อคำถามที่คนในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคนปกติ จำนวน 25 เปอร์เซนต์หรือมากกว่าตอบไปในทางที่ไม่พึงปรารถนาเอาไว้ เพราะว่าลักษณะพฤติกรรมใดที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนปกติบ่อยครั้ง เช่นนั้นไม่สามารถจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความผิดปกติได้ หรือ เขาใช้วิธีเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยเก็บข้อคำถามซึ่งกลุ่มที่เป็นโรคประสาทตอบบ่อยอย่างน้อยเป็น 2 เท่าของกลุ่มคนธรรมดาในแบบทดสอบ

3. วิธีที่ได้จากการใช้ทฤษฎีบุคลิกภาพ (Personality Theory in the Test Development) แบบทดสอบที่วัดบุคลิกภาพจำนวนมาก ได้สร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีบุคลิกภาพ ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง การสร้างแบบทดสอบด้วยวิธีนี้ไม่ค่อยทำกันบ่อยนัก ตัวอย่างแบบทดสอบประเภทนี้ ได้แก่ แบบทดสอบความชอบส่วนตัวของเอด்வาร์ด (Edward's Personal Preference Schedule) และไมเออร์-บริกส์ อินดิเคเตอร์ (Myers - Briggs Type Indicator)

เมฮอร์เรนส์และเลมานน์ (Mehrens and Lehmann.1978 : 544-561)ได้เสนอแนะว่าการสร้างแบบทดสอบที่ไม่ได้วัดด้านความรู้ความเข้าใจ (Noncognitive) ที่ใช้กันอยู่มี 3 วิธี ดังนี้

1. การสร้างแบบเชิงประจักษ์หรือการสร้างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Empirical Construction) การสร้างแบบทดสอบด้วยวิธีนี้ ผู้สร้างแบบทดสอบจะไม่กำหนดข้อดคลง (assumption) เกี่ยวกับคุณลักษณะ (traits) ของคนในกลุ่มต่าง ๆ ไว้ก่อน แต่จะพยายามปรับปรุงข้อคำถามให้สามารถจำแนกคนกลุ่มหนึ่งออกจากคนกลุ่มอื่น ๆ ได้ การประเมินข้อคำถามแต่ละข้อจะพิจารณาให้สอดคล้องกับเกณฑ์บางอย่างที่ตั้งไว้ก่อน ซึ่งเกณฑ์ที่ตั้งไว้นี้จะต้องศึกษาว่าจะจำแนกคนที่ต่างกันออกจากกันได้จริงหรือไม่ โดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known -Group Technique)

แบบทดสอบที่สร้างโดยวิธีนี้มีจุดเด่น คือ ผู้สอบจะแสวงหาคำตอบให้ได้คำตอบที่ถูกต้องได้ยาก เพราะผู้สอบไม่ทราบว่ากลุ่มที่ใช้เป็นเกณฑ์จะตอบอย่างไรในข้อคำถามต่าง ๆ ตัวอย่างแบบทดสอบที่สร้างโดยวิธีนี้ได้แก่ Woodworth Personal Data Sheet, California Personality Inventory (CPI)

2. การสร้างโดยอาศัยความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneous Construction)

การสร้างโดยวิธีนี้อาจเรียกว่าการสร้างโดยอาศัยความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Construction) กระบวนการนี้จะเริ่มต้นด้วยการสร้างข้อคำถามหรือข้อความที่จะวัดตามทฤษฎีใด ๆ เป็นจำนวนมาก ๆ แล้วจัดข้อคำถามที่วัดในสิ่งเดียวกันเข้าไว้เป็นกลุ่ม ๆ โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ข้อคำถามที่สร้างโดยวิธีนี้จะมีสหสัมพันธ์ภายใน (Intracorrelation) สูง แต่จะมีสหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม (Intercorrelation) ต่ำ ตัวอย่างแบบทดสอบมาตรฐานที่สร้างโดยวิธีนี้ได้แก่ Kuder General Interest Survey, The Guilford Inventories.

3. การสร้าง โดยอาศัยเหตุผลทางตรรกศาสตร์ (Logical Construction)

การสร้างโดยวิธีนี้จะคัดเลือกข้อคำถามโดยอาศัยพื้นฐานทางตรรกศาสตร์ (Logical) หรือเหตุผล (Rational) ผู้สร้างแบบทดสอบจะต้องระบุคุณลักษณะ (trait) หรือทักษะ (Skill) หรือความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นเป็นหลักไว้ก่อน แล้วเตรียมข้อคำถามให้เหมาะสม จากนั้นจึงพิจารณาข้อคำถามเหล่านั้นโดยอาศัยความสอดคล้องกับทฤษฎีทางจิตวิทยา ตัวอย่างแบบทดสอบมาตรฐานที่สร้างโดยวิธีนี้ได้แก่ Edward Personal Preference Schedule (EPPS), Ohio Vocational Interest Survey, Study of value.

บุคลิกภาพความเป็นแพทย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525:671) ให้ความหมายของแพทย์ว่า หมายถึงผู้รักษา ซึ่งถือว่าเป็นอาชีพอย่างหนึ่ง ในการประกอบอาชีพแต่ละประเภทโดยทั่วไป บุคคลจำเป็นต้องมีบุคลิกภาพหรือคุณสมบัติที่เหมาะสมกับงานนั้นๆ สำหรับบุคลิกภาพของแพทย์นั้น มีผู้กล่าวอ้างถึงถึงไว้ดังนี้

การ์แลนด์ (Garland, 1955 : 270) ให้ความเห็นว่าแพทย์จะเป็นผู้รักษาที่ดียังมีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติส่วนตัวบางประการ รวมทั้งมีความอดทน มานะ รอบคอบ ความพยายาม รับผิดชอบ มีใจกว้าง

มีความบริสุทธิ์ใจ มั่นคง มีความสามารถทางจินตนาการ หยั่งเห็นปัญหาของผู้อื่น มีนิสัยทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยความสามารถทำสิ่งที่ริเริ่มไว้ให้สำเร็จ มองเห็นการณ์ไกลได้ดี เท่ากับปัญหาเฉพาะหน้า มีความเข้าใจเห็นอกเห็นใจ

คาล์บ (Kalb 1963 : 32-36) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติส่วนตัวที่พึงปรารถนาของผู้ที่จะเป็นแพทย์ไว้ดังนี้

1. มีสติปัญญาสูง มีความสามารถทางการเรียนสูง
2. มีนิสัยในตนเอง คือมีสมาธิ สามารถทำงานหนักหรือทำการศึกษาที่ต้องใช้เวลาไม่สิ้นสุด มีนิสัยทำงานที่ดี กำหนดมาตรฐานการทำงานของตนเองและทำตามอย่างมั่นคง
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในการสร้างศรัทธาให้เกิดกับคนไข้
4. จะต้องมีความเมตตากรุณา มีความจริงใจต่อคนทุกประเภท พอใจที่จะติดต่อกับบุคคลอื่น ความเป็นกันเอง เพราะคนไข้ต้องการให้เข้าใจเขา
5. ยึดถือความเป็นจริง สามารถแยกความจริงทางวิทยาศาสตร์ ความต้องการส่วนตัว ทัศนคติ ชีวประวัติ แม้จะทำให้ตัวผิด พร้อมทั้งจะรับทฤษฎีใหม่ พร้อมทั้งจะช่วยคนไข้เสมอ
6. ซื่อตรงต่อตัวเอง ไม่ทำลายความไว้วางใจ ส่งเสริมให้คนไข้ช่วยตัวเอง ไม่หาประโยชน์ทั้งทางการเงินและความพึงพอใจ แพทย์ต้องมีมาตรฐานทางจริยธรรมสูง

เอนจีแมน (Engeman.1964 : 123) ได้กล่าวไว้ว่า แพทย์นอกจากจะมีความรู้ความสามารถทางการแพทย์แล้ว ยังต้องมีความเข้าใจมนุษย์และมีความเมตตาต่อคนไข้ การรักษาผู้เจ็บป่วยและประสบอันตรายจำเป็นต้องมีความอดทน สงบใจได้ขณะที่ตึงเครียดมีความเป็นผู้นำ ซึ่งจะ使人ไข้มีทัศนคติที่ดีขึ้นมากและจะเป็นแรงช่วยในการรักษาให้เกิดผลดี

มาร์ชและฮาลเบอร์สแตม (Marsh and Halberstam,1966 : 787-796) สรุปผลการวิจัยความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพของแพทย์ประจำบ้านที่เป็นอเมริกันและแพทย์ต่างชาติ โดยใช้แบบสอบถามของกิลฟอร์ดและลัมพาสน์ พบว่าบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความรับผิดชอบและการสมาคมของกลุ่มแพทย์อเมริกันจะสูงกว่ากลุ่มแพทย์ต่างชาติ

โดมิโน (Domino.1967 : 1964) ได้สรุปผลการวิจัยบุคลิกภาพของแพทย์ที่เลือกสาขาวิชาต่างๆ

ไว้ดังนี้

1. นักศึกษาที่เลือกสาขาแพทย์ทั่วไปมีบุคลิกภาพชอบช่วยเหลือ ชอบการรักษาดูแล ค่อนข้างถือธรรมเนียม หัวอ่อน มีความห่วงใยคนอื่น สนใจวัฒนธรรม สนทริยภาพค่อนข้างอยู่อย่างจำกัด เป็นคนมุ่งมั่นทำงาน ชอบการฝึกฝนเพื่อหาผลของทฤษฎี
2. นักศึกษาที่เลือกสาขาศัลยแพทย์ มีบุคลิกภาพเป็นคนหัวดี ตั้งใจแน่วแน่ มั่นคง มีความมานะ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กล้าได้กล้าเสีย เป็นตัวของตัวเอง มีอิสระมากกว่าเพื่อนร่วมชั้น ชอบความมั่นคงและความ เป็นระเบียบ
3. นักศึกษาที่เลือกสาขาโรคภายใน มีบุคลิกภาพเป็นผู้มีความรับผิดชอบและคุณธรรมสูง มีสติและความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเข้ากับคนอื่นได้ดี เป็นได้ทั้งคนที่เยือกเย็นและกระตือรือร้น สงบเสงี่ยมหรือแสดงออก
4. นักศึกษาที่เลือกสาขาจิตเวช มีบุคลิกภาพเป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่น ปรับตัวง่ายทั้งทางด้านพฤติกรรม สติปัญญาและพฤติกรรมระหว่างบุคคล มีการเปลี่ยนแปลง ไม่อดทนต่องานประจำ เป็นนักอุดมคติ มีสายตาสว่าง ถือคน เป็นสำคัญ

มอกกีซี (Mogheee, 1968 : 22) ได้กล่าวว่า ผู้ที่จะเป็นแพทย์นั้นไม่มีหลักประจำใจอะไรที่ดีไปกว่าการเป็นผู้บำเพ็ญที่มีทักษะทางเทคนิค มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างกว้างขวาง มีลักษณะนิสัยส่วนตัว เป็นคนอบอุ่น เป็นกันเอง ถ่อมตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่เชื่อมกับกับวิทยาศาสตร์การแพทย์เข้าด้วยกัน

ซาเวจ (Savage, 1972 : 68-77) ได้สรุปว่า คะแนนบุคลิกภาพที่พบในนักศึกษาแพทย์สูงได้แก่ ด้านเชาว์ปัญญา มีอิสระ หัวรั้น มีเหลี่ยม เป็นนักทดลอง วิพากวิจารณ์และเสรีนิยม ค่อนข้างไม่ทำตามกฎ ขัดแย้งในตนเอง ขาดวินัย มีคะแนนปานกลางด้านความวิตกกังวล อ่อนไหวไปตามอารมณ์ การแสดงออก

ละอ อ พงษ์พานิช (ละอ อ พงษ์พานิช 2511 : 81-83) ศึกษาบุคลิกภาพของครู แพทย์ และวิศวกร โดย เปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพในระหว่างอาชีพ คือ ครู แพทย์ วิศวกร และเพศ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของแพทย์ชายและแพทย์หญิง พบว่าแพทย์ชายมีความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่นมากกว่าแพทย์หญิง และแพทย์หญิงมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความต้องการความช่วยเหลือและความต้องการการเปลี่ยนแปลงมากกว่าแพทย์ชาย สำหรับความต้องการอื่น ๆ นั้นไม่แตกต่างกัน

อบอวล ทกสุวรรณ (อบอวล ทกสุวรรณ 2516 : 76-78) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์จำนวน 122 คน วิเคราะห์โดยใช้บุคลิกภาพ 16 ด้านของแคทเทล (Cattell) พบว่า แพทย์มีบุคลิกภาพค่อนข้างไปทางตื่นตัวอยู่เสมอ มีการสังเกตการณ์ไกล มีการควบคุมอารมณ์และทำตามความจริง

ศศิธร อารยเวชกิจ (ศศิธร อารยเวชกิจ 2517 : 70-71) สรุปผลการวิจัยว่าแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ จะมีบุคลิกภาพในด้านต่อไปนี้คือ ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความเป็นตัวของตัวเอง ความเป็นผู้นำ การเข้าสังคมซึ่งหมายถึงการมีส่วนร่วมในสังคม

ยุวดี ฤาชา (ยุวดี ฤาชา 2518 : 79-80) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล สาขาแพทยศาสตร์ รามาธิบดีโดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ (CPI) พบว่าบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์มี 3 ด้าน คือ การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องถามผู้อื่น (Ac) และการควบคุมตนเอง (Sc) นอกจากนี้ลักษณะบุคลิกภาพหมวดที่วัดความรับผิดชอบ วุฒิภาวะ และโครงสร้างค่านิยมทางสังคม ยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ด้วย

รัตนา เทพชลไชย (รัตนา เทพชลไชย 2518 : 72-74) ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการลิบต่ำประเภทของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 คณะ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบวัดบุคลิกภาพ อี พี พี เอส (EPPS) ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนิสิตคณะแพทยศาสตร์ ปรากฏว่า นิสิตชายหญิง คณะแพทยศาสตร์มีบุคลิกภาพด้านความต้องการ เข้าใจตนเองและผู้อื่น การคบเพื่อนต่างเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นิสิตชายมีคะแนนบุคลิกภาพด้านความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่น คบเพื่อนต่างเพศสูงกว่านิสิตหญิง นิสิตหญิงมีบุคลิกภาพด้านความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่นสูงกว่านิสิตชาย นิสิตคณะแพทยศาสตร์มีบุคลิกภาพด้านการยกย่องผู้อื่นต่ำที่สุด แต่มีบุคลิกภาพด้านการช่วยเหลือผู้อื่นและความอดทนสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับนิสิตคณะอื่น ๆ

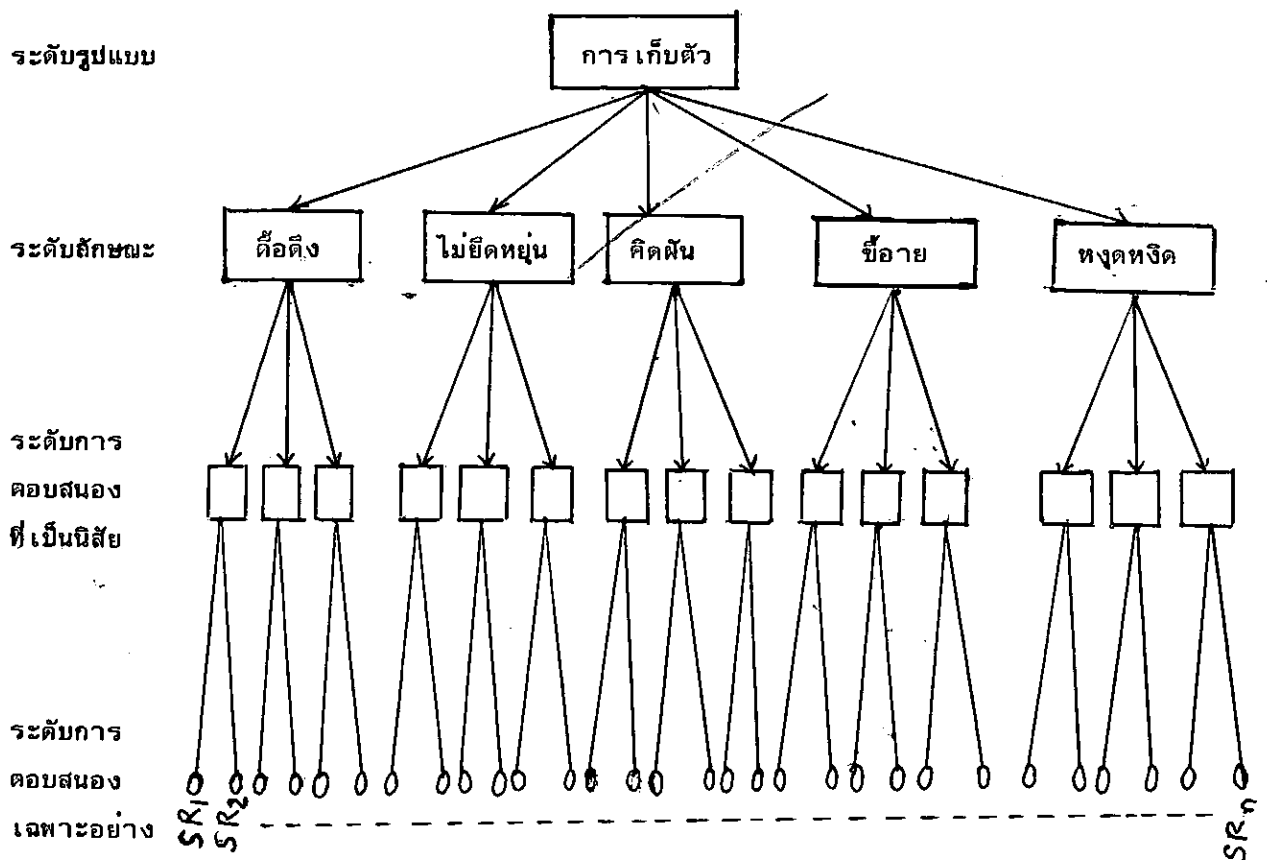
สุภาพร ฌาพร (สุภาพร ฌาพร 2522 : 78) ได้สรุปผลการวิจัยว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 7 ด้าน คือการวางตัวในสังคม (Sp)

ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Wb) ความรับผิดชอบ (Re) ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจให้ผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) และประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) จากข้อคิดเห็นและผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่าผู้ที่จะเป็นแพทย์ที่ดีนั้นนอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการแพทย์แล้ว ยังต้องมีบุคลิกภาพอันเหมาะสมที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพได้อย่างแท้จริง บุคลิกภาพดังกล่าวได้แก่ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีลักษณะของการเป็นผู้นำ มีความอดทน สามารถทำงานหนักได้ มีความรับผิดชอบ มีความเข้าใจและเมตตาต่อคนป่วย รับผิดชอบส่วนตัวเป็นคนอบอุ่น เป็นกันเองและถ่อมตน พร้อมทั้งจะรับทฤษฎีหรือความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบวิพากษ์วิจารณ์และต้องมิจริยธรรมอันสูงส่ง ซึ่งบุคลิกภาพเหล่านี้ผู้วิจัยได้สรุปรวบรวมได้เป็น 6 ด้านด้วยกันดังนี้ คือ ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความเป็นผู้นำ

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behavioralism) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่สนใจพฤติกรรมของมนุษย์ พยายามทำความเข้าใจบุคลิกภาพของมนุษย์และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มาเป็นหลักในการกำหนดแบบจำลองเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) ของบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่ใช้เป็นหลัก ได้แก่ ทฤษฎีการจัดระบบบุคลิกภาพของ ไอเซนค์ (Eysenck) และทฤษฎีโครงสร้างของบุคลิกภาพของกิลฟอร์ด (Guilford) มีรายละเอียดดังนี้

1. ทฤษฎีการจัดระบบบุคลิกภาพของไอเซนค์ (Eysenck)

ไอเซนค์ (Eysenck 1970 : 13-14) อธิบายว่า บุคลิกภาพประกอบด้วยพฤติกรรม 4 ระดับ พฤติกรรมดังกล่าวจัดระบบขึ้นตามลำดับขึ้นจากระดับต่ำสุดถึงระดับสูงสุด ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ตัวอย่างการจัดระบบระดับชั้นของบุคลิกภาพ

ระดับต่ำสุด

คือระดับการตอบสนองเฉพาะอย่าง (Specific response)

ใช้สัญลักษณ์

$SR_1, SR_2, \dots, SR_n$ พฤติกรรมในระดับนี้ คือการแสดงออก (Acts) ต่าง ๆ เช่น การตอบสนองต่อการทดสอบในการทดสอบต่าง ๆ การตอบสนองต่อประสบการณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พฤติกรรมนี้สามารถสังเกตได้ อาจเป็นลักษณะ (Characteristic) ของบุคคลหรือไม่ก็ได้

ระดับที่สอง

คือระดับการตอบสนองที่เป็นนิสัย (Habitual response)

ใช้สัญลักษณ์

$HR_1, HR_2, \dots, HR_n$ พฤติกรรมในระดับนี้คือการตอบสนองเฉพาะอย่าง ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดซ้ำภายใต้เหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกัน เช่น เมื่อทำการสอบซ้ำ การตอบสนองของบุคคลจะคล้ายคลึงกับการตอบสนองเดิม หรือถ้าสถานการณ์ในชีวิตเกิดขึ้นซ้ำเดิม บุคคลจะแสดงปฏิกิริยาในลักษณะคล้ายคลึงปฏิกิริยาเดิม เป็นการจัดระบบขั้นต่ำสุด ปริมาณของการจัดระบบสามารถวัดในรูปของสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น เช่น วัดออกมาในรูปของโอกาสที่จะเป็นไปได้ (Probability) ที่พฤติกรรมจะคงเส้นคงวาในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ

ระดับที่สาม

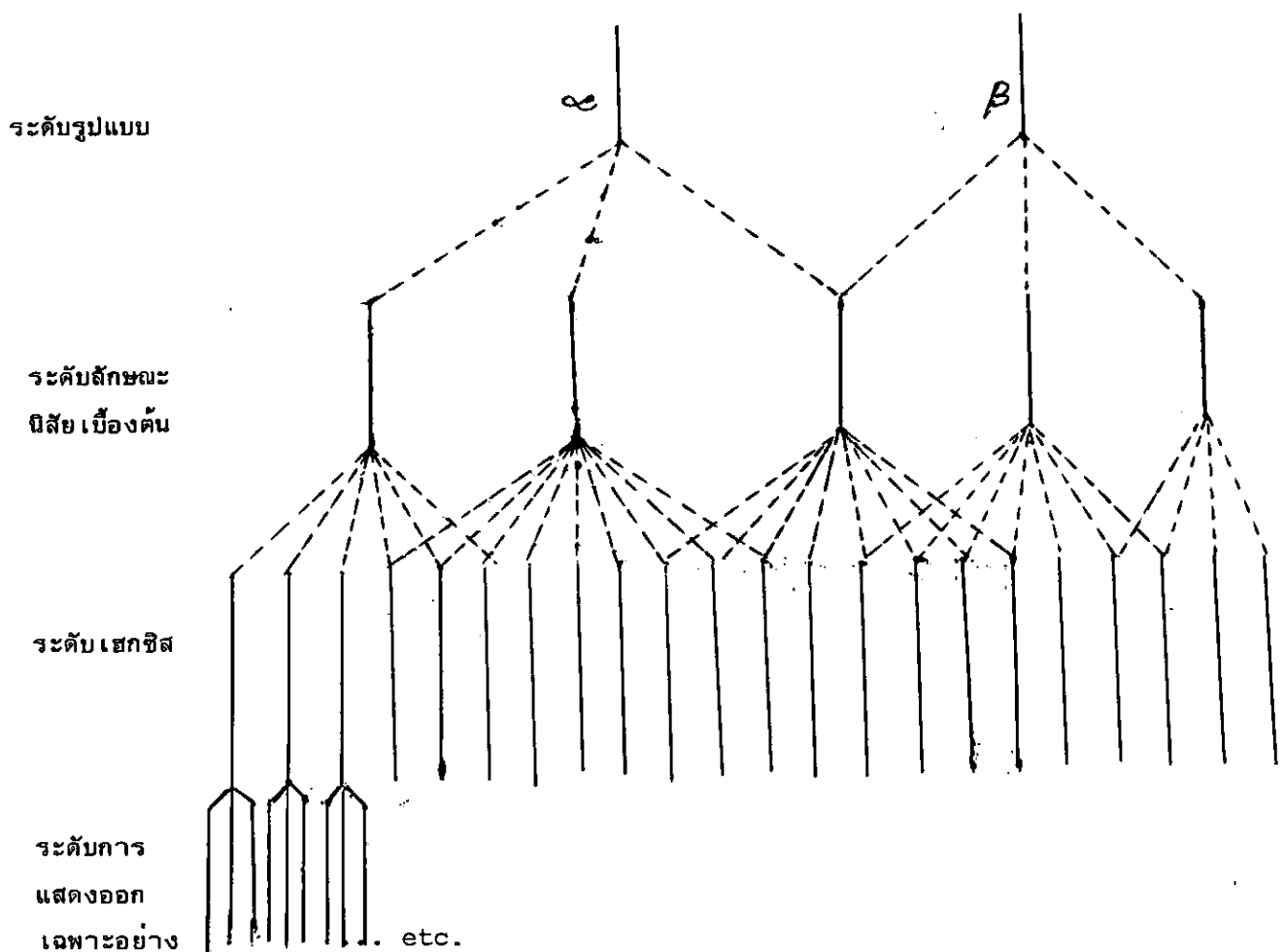
คือระดับลักษณะนิสัย (Traits) ใช้สัญลักษณ์ $T_1, T_2, \dots, T_n$ พฤติกรรมในระดับนี้ จัดระบบขึ้นจาก HR ตัวอย่างของลักษณะนิสัย คือ ลักษณะดื้อดึง ลักษณะความหงุดหงิด และลักษณะความไม่ยืดหยุ่น เป็นต้น ลักษณะนิสัยเป็นตัวแปร (Theoretical constructs) ที่ขึ้นอยู่กับค่าสหสัมพันธ์ภายในที่สามารถสังเกตได้ของ HR ที่แตกต่างกันจำนวนหนึ่งในทัศนะของนักวิเคราะห์องค์ประกอบ ลักษณะนิสัยก็คือองค์ประกอบกลุ่ม (Group factors)

ระดับสูงสุด

คือระดับรูปแบบของบุคลิกภาพ (Types) ตามตัวอย่างในภาพประกอบ 1 รูปแบบของบุคลิกภาพ คือ การเก็บตัว พฤติกรรมในระดับนี้จัดระบบมาจากลักษณะนิสัย การจัดระบบขึ้นอยู่กับค่าสหสัมพันธ์ภายในที่สังเกตเห็นได้ของลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันกลุ่มหนึ่ง รูปแบบของบุคลิกภาพถือเป็นตัวแปรในระดับสูง (Higher - order constructs)

2. ทฤษฎีโครงสร้างของบุคลิกภาพของกิลฟอร์ด (Guilford)

กิลฟอร์ด (Guilford, 1959 : 99-103) มีความคิดเห็นเท่านั้นเองเดียวกับไอแซกส์ นั่นคือ เขาเชื่อว่า บุคลิกภาพมีโครงสร้างตามระดับชั้นและเขาเชื่อว่า แบบจำลองทางโครงสร้างของบุคลิกภาพสามารถนำแบบจำลองขององค์ประกอบ (Factor model) มาใช้อธิบายได้ ทฤษฎีของกิลฟอร์ดสรุปได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างของบุคลิกภาพซึ่งแสดงระดับชั้นของลักษณะนิสัยในระดับที่แตกต่างกัน

ภาพประกอบ 2 นี้ แสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพมีโครงสร้างตามระดับชั้น ประกอบด้วยลักษณะนิสัยในระดับของการสรุปที่แตกต่างกันสี่อย่าง คือ การแสดงออกเฉพาะอย่าง (Specification) เฮกซิส (Hexis) ลักษณะนิสัยเบื้องต้น (Primary - trait) และรูปแบบบุคลิกภาพ (Type)

ระดับการแสดงออกเฉพาะอย่าง

กิลฟอร์ดมิได้อธิบายรายละเอียดของลักษณะนิสัยอันนี้ เขาเพียงแต่อธิบายว่าเป็นระดับต่ำกว่าระดับเฮกซิส และเป็นกรณีขี้นิ่ง (Trait indicator) ของเฮกซิส

ระดับ เฮกซิส

เฮกซิส เป็นลักษณะนิสัยในระดับของการสรุปที่ต่ำที่สุด เช่นเดียวกับของไอแซกส์ กิลฟอร์ดอธิบายว่า การใช้คำว่าเฮกซิสแทนคำว่านิสัย เพราะคำว่านิสัย หมายถึงสิ่งที่เรียนรู้ แต่เฮกซิสมีความหมายกว้างกว่า เฮกซิสคือความโน้มเอียงที่จะประพฤติอย่างคงเส้นคงวาในสถานการณ์ที่มีขอบข่ายจำกัด เฮกซิสได้มาจากการสังเกตพฤติกรรมโดยมีการแสดงออกเฉพาะอย่าง เป็นธรรมชาติซึ่ง

ระดับลักษณะนิสัย เบื้องต้น

ลักษณะนิสัย เบื้องต้น เป็นตัวการกำหนด เฮกซิส ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน และในขณะเดียวกันก็เป็นตัวการกำหนดการแสดงออกเฉพาะอย่างด้วย กิลฟอร์ดมีความคิดว่า องค์ประกอบในความหมายของนักวิเคราะห์ องค์ประกอบควรจะอยู่ในระดับนี้

ระดับรูปแบบบุคลิกภาพ

รูปแบบบุคลิกภาพ เป็นลักษณะนิสัยที่อยู่ในระดับของการสรุปที่สูงกว่าระดับลักษณะนิสัย เบื้องต้น

ที่กล่าวมาทั้งหมด เมื่อเทียบกันระหว่างทฤษฎีของไอแซกส์และทฤษฎีของกิลฟอร์ด สรุปได้ว่า การแสดงออกเฉพาะอย่างอยู่ในระดับเดียวกับ SR เฮกซิสอยู่ในระดับเดียวกับ HR ลักษณะนิสัย เบื้องต้น อยู่ในระดับเดียวกับลักษณะนิสัย และรูปแบบบุคลิกภาพอยู่ในระดับเดียวกับรูปแบบบุคลิกภาพ

มีข้อสังเกตหลายประการเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างทฤษฎีของไอแซกส์ และกิลฟอร์ด ดังนี้

1. ระดับบุคลิกภาพทั้งสี่ระดับของไอแซกส์ เป็นระดับพฤติกรรม ส่วนระดับบุคลิกภาพทั้งสี่ระดับของกิลฟอร์ด เป็นลักษณะนิสัยในระดับของการสรุปที่แตกต่างกัน
2. HR ชุดหนึ่งสำหรับลักษณะนิสัยหนึ่ง แยกขาดจากชุดของ HR สำหรับอีกลักษณะหนึ่ง ส่วนเฮกซิสชุดหนึ่งซึ่งชี้บ่งลักษณะนิสัย เบื้องต้นหนึ่งไม่แยกขาดจากชุดของ เฮกซิสซึ่งชี้บ่ง อีกลักษณะนิสัย เบื้องต้นหนึ่ง นั่นคือ ในเฮกซิสชุดหนึ่งอาจมีเฮกซิสซึ่งชี้บ่งลักษณะนิสัย เบื้องต้นหลาย ๆ ลักษณะได้
3. กิลฟอร์ด ยอมรับว่า α และ β type ของเขาอยู่ในระดับของการสรุปที่ต่ำกว่ารูปแบบบุคลิกภาพของไอแซกส์

3. แบบจำลองเชิงทฤษฎีบุคลิกภาพของความ เป็นแพทย์

ผู้วิจัยได้กำหนดแบบจำลองเชิงทฤษฎีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ โดยอาศัยทฤษฎีการจัดระบบบุคลิกภาพของไอแซกส์ และทฤษฎีโครงสร้างของบุคลิกภาพของกิลฟอร์ด ดังภาพประกอบ 3

ระดับรูปแบบ

ของบุคลิกภาพ

ระดับลักษณะนิสัย

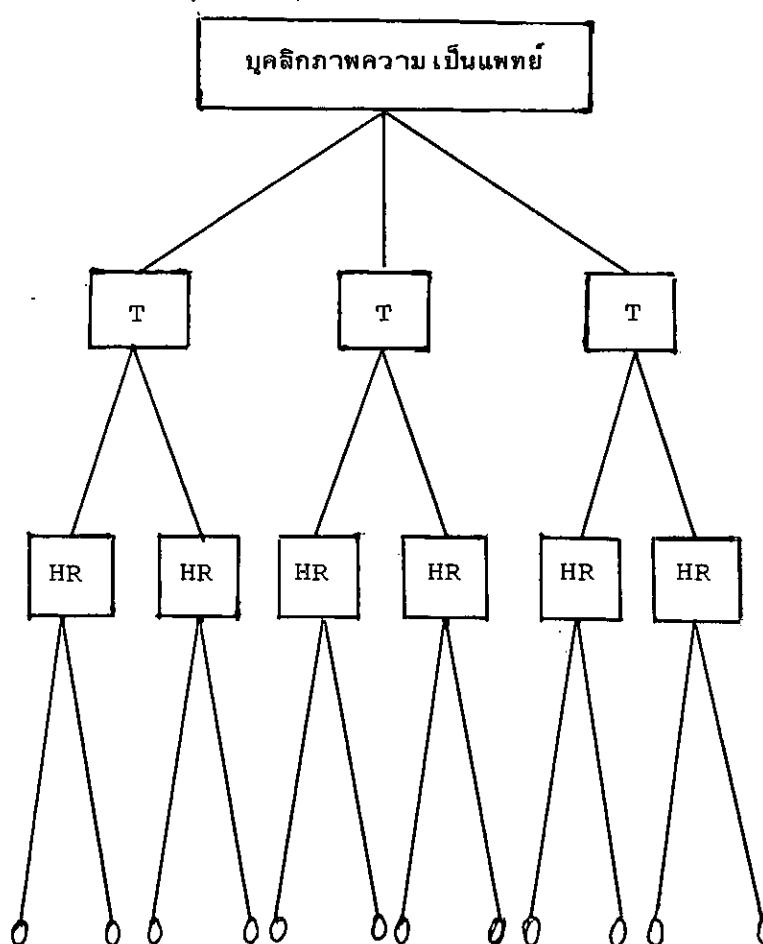
ระดับตอบสนอง

ที่เป็นนิสัย หรือ

ลักษณะนิสัยย่อย

ระดับตอบสนอง

เฉพาะอย่าง

ภาพประกอบ 3 จำลองเชิงทฤษฎีของบุคลิกภาพความเป็นแพทย์

หมายเหตุ T หมายถึง ลักษณะนิสัย (Traits)

HR หมายถึง การตอบสนองที่เป็นนิสัย หรือลักษณะนิสัยย่อย

(Habitual Response or Hexis)

จากแบบจำลองเชิงทฤษฎีของบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ จึงได้กำหนดลักษณะของความเป็นแพทย์ออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

T_1 ลักษณะนิสัย 1 : ความรับผิดชอบ

- HR_1 - การมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ ไม่ทอดทิ้ง
- HR_2 - ความพากเพียรพยายาม
- HR_3 - ความละเอียดรอบคอบ
- HR_4 - การใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่
- HR_5 - มีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น
- HR_6 - การยอมรับความผิดหรือความชอบในผลงานของตน

T_2 ลักษณะนิสัย 2 : ความคิดริเริ่ม

- HR_7 - การใช้ความคิดหรือทฤษฎีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา
- HR_8 - ความสนใจความคิดหรือผลงานแรกเริ่มของผู้อื่น
- HR_9 - มีความตื่นตัวตลอดเวลาในการทำงาน
- HR_{10} - การมอบหมายงานที่เหมาะสมของแต่ละคนให้ทำ
- HR_{11} - การประเมินผลงานของตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอ
- HR_{12} - การแสวงหางานทำ
- HR_{13} - มีการวางแผนการดำเนินงาน

T_3 ลักษณะนิสัย 3 : ความเห็นอกเห็นใจ

- HR_{14} - การสนใจในปัญหาและความต้องการของผู้อื่น
- HR_{15} - การยินดีช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเขาได้รับความเดือดร้อน
- HR_{16} - การไม่เห็นแก่ตัว
- HR_{17} - การหลีกเลี่ยงความสับสนวุ่นวายจากความทุกข์ผู้อื่น
- HR_{18} - การไม่มุ่งทำลายผู้อื่น
- HR_{19} - มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น

T₄ ลักษณะนิสัย 4 : ความเชื่อมั่นในตนเอง

- HR₂₀ - การมั่นใจในการกระทำปราศจากการลังเลหรือหวั่นวิตก
- HR₂₁ - การควบคุมอารมณ์ของตนเอง
- HR₂₂ - การกล้าเผชิญกับภัยอันตราย
- HR₂₃ - การยืนหยัดในสิ่งที่ตนเห็นว่าถูกต้อง
- HR₂₄ - มีความอดทนในการทำงานแม้มีอุปสรรค
- HR₂₅ - มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออก

T₅ ลักษณะนิสัย 5 : ความซื่อสัตย์

- HR₂₆ - การประพฤติปฏิบัติตรงไปตรงมาตามที่พูดหรือคิด
- HR₂₇ - การไม่ทุจริต หลอกลวง
- HR₂₈ - การไม่เอาเวลาทำงานไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว
- HR₂₉ - การไม่เอาของคนอื่นมาเป็นของตน
- HR₃₀ - การไม่ร่วมมือทำงานใด ๆ ที่ผิดกฎหมายหรือระเบียบของสังคม
- HR₃₁ - การไม่คล้อยตามผู้อื่นไปในทางที่ผิด

T₆ ลักษณะนิสัย 6 : ความเป็นผู้นำ

- HR₃₂ - ความสามารถในการนำและดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมาย
- HR₃₃ - การเคารพในสิทธิของผู้อื่น
- HR₃₄ - การมีเหตุผลในการคิดและการกระทำ
- HR₃₅ - การวางตัวเป็นกลาง
- HR₃₆ - การให้โอกาสแก่ทุกคนเท่าเทียมกัน
- HR₃₇ - การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
- HR₃₈ - การมองเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก
- HR₃₉ - การปกป้องคุ้มครองหมู่คณะหรือสถาบัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย และเป็นแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานแล้วในต่างประเทศ ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ CPI (The California Psychological Inventory)

แฮริสัน จี กัฟ (Harrison G. Gough) และคณะได้ดำเนินการสร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1953 โดยใช้ข้อกระทงประมาณครึ่งหนึ่งของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ MMPI (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory) ลักษณะของแบบทดสอบประกอบด้วยข้อความที่เป็นประโยคบอกเล่า จำนวน 480 ข้อ ผู้รับการทดสอบจะตอบว่า "จริง" ถ้าข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความรู้สึกของผู้รับการทดสอบ และตอบว่า "ไม่จริง" ถ้าหากข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้รับการทดสอบ แบบทดสอบชุดนี้วัดลักษณะบุคลิกภาพทั้งหมด 16 ลักษณะ ดังนี้

1. ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance)
2. ความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ (Capacity for status)
3. การชอบสังคม (Sociability)
4. การวางตัวในสังคม (Social Presence)
5. การยอมรับตนเอง (Self Acceptance)
6. ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Sense of Well - Being)
7. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
8. การควบคุมตน (Self Control)
9. ความอดทน (Tolerance)
10. การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Good Impression)
11. ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Communality)
12. สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Achievement Via Conformity)
13. สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Achievement Via Independence)
14. ประสิทธิภาพทางสมอง (Intellectual Efficiency)

15. ความยืดหยุ่นได้ (Flexibility)

16. ความเป็นลักษณะของหญิง (Femininity)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หาโดยวิธีสอบซ้ำ (Test - retest) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 226 คน เป็นชาย 101 คน และหญิง 125 คน และกลุ่มนักโทษชายจำนวน 200 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.38 ถึง 0.87 ความเที่ยงตรงของบุคลิกภาพลักษณะต่าง ๆ หาได้โดยการหาความเที่ยงตรงแบบข้ามกลุ่ม (Cross Validation) กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีขนาดใหญ่พอสมควร พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (Gough 1969 : 2-11)

2. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ MMPI (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory)

แบบทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นโดย Starke R. Hathaway and J. Charmely McKinley

จุดมุ่งหมายในการสร้างเพื่อจะตรวจสอบลักษณะที่มักจะมีพบในพวกที่มีความผิดปกติทางจิต แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความบอกเล่า 550 ข้อ ผู้ถูกทดสอบจะตอบ "จริง" "ไม่จริง" หรือ "ตัดสินใจไม่ได้" ในฟอร์มที่ทดสอบเป็นรายบุคคลนั้นจะพิมพ์ข้อความแต่ละข้อลงในการ์ดที่แยกจากกัน ซึ่งผู้ถูกทดสอบจะต้องนำมาจัดเรียงเป็น 3 ประเภท และมีการสร้างฟอร์มที่จะใช้ทดสอบเป็นกลุ่ม ซึ่งได้พิมพ์ข้อความลงในชุดคำถาม (test booklet) และให้บันทึกคำตอบลงในแผ่นคำตอบ (Answer sheet) ทั้งสองฟอร์มใช้กับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป แบบทดสอบนี้ตรวจด้วยมือหรือเครื่องก็ได้ แบบทดสอบฉบับนี้ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ 26 หัวข้อ ครอบคลุมเนื้อหาต่างๆ ได้แก่ เรื่องสุขภาพ อาการ Psychosomatic ความผิดปกติทางประสาทและความไม่ผิดปกติทางมอเตอร์ ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ ศาสนา อาชีพ การเมือง และสังคม คำถามเกี่ยวกับการศึกษา ครอบครัว การแต่งงาน ตลอดจนการแสดงออกของพฤติกรรมโรคประสาทและโรคจิต และเกี่ยวกับสภาวะ Obsessive and Compulsive status delusion อาการประสาทหลอน (Hallucinations) การคิดอ่าน อาการกลัวต่าง ๆ (phobias)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับนี้หาจากการทดสอบซ้ำ (test - retest) ให้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71 ถึง 0.83 และความเที่ยงตรงของคะแนนแต่ละตอน ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับผลการวิเคราะห์ทางจิตเวช

3. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ CTP (California Test of Personality)

แบบทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นโดย Louis P. Thorpe, William W. Clark and Ernest W. Tiegs

ในปี ค.ศ. 1953 มีข้อคำถามทั้งหมด 144 ข้อ แบบทดสอบชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางส่วนตัวของบุคคล และวัดบุคลิกภาพทางด้านการปรับตัวทางสังคม แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 5 ฉบับด้วยกัน ซึ่งแยกต่างหากสำหรับในแต่ละระดับ คือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับวิทยาลัย และระดับผู้ใหญ่ แบบทดสอบ CTP นี้มี 2 ฟอรม์ คือ ฟอรม์ AA และฟอรม์ BB

การวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวส่วนบุคคล (Personal Adjustment) มี 6 ด้าน ได้แก่

1. ความศรัทธาในตนเอง (Self - Reliance)
2. การมองเห็นคุณค่าของตัวเอง (Sense of Personal Worth)
3. ความรู้สึกอิสระในตัวเอง (Sense of Personal Freedom)
4. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Feeling of Belonging)
5. แนวโน้มที่จะถอยหนี (Withdrawing Tendencies)
6. อาการทางประสาท (Nervious Syntoms)

ในแต่ละด้านจะมีข้อคำถาม 12 ข้อ รวมทั้งฉบับ 6 ด้านจะมี 72 ข้อ

การวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment) มี 6 ด้าน ได้แก่

1. มาตรฐานทางสังคม (Social Standard)
2. ทักษะทางสังคม (Social Skills)
3. แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม (Anti - social Tendencies)
4. ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relation)
5. ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relation)
6. ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relation)

ในแต่ละด้านจะมีข้อคำถาม 12 ข้อ รวมทั้งฉบับ 6 ด้าน จะมี 72 ข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพฟอรม์ที่ใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างชั้น 4 - 8

จำนวน 648 คน นักเรียนจะต้องตอบคำถามแต่ละข้อนั้นว่าตรงกับสภาพการณ์จริง ๆ ของนักเรียนหรือไม่ ข้อคำถามทั้งหมดเป็นข้อคำถามที่จำลองสถานการณ์ขึ้น เพื่อที่จะได้ทราบบุคลิกภาพในการปรับตัวของผู้ถูกทดสอบทั้ง 12 ด้าน โดยการให้ เลือกตอบ "ใช่" "ไม่ใช่" จากคำตอบที่ได้นี้สามารถนำมาประเมินหรือวิเคราะห์บุคลิกภาพของผู้ถูกทดสอบได้

คุณภาพของแบบทดสอบฉบับนี้ มีดังนี้

หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder - Richardson มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระหว่าง 0.59 ถึง 0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็น 0.94

ค่าความเที่ยงตรงดูจากค่าสหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation) ระหว่างด้านต่าง ๆ ของลักษณะบุคลิกภาพซึ่งใช้สูตร Pearson Product - Moment ได้ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.84

4. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ EPPS (Edwards Personal Preference Schedule)

แบบทดสอบชุดนี้สร้างโดย Allen L. Edward เมื่อปี ค.ศ. 1959 แบบทดสอบนี้มีข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมอยู่ 225 ข้อ ข้อความเหล่านี้จัดเป็นคู่ ๆ ผู้รับการทดสอบจะต้องระบุว่าในคู่หนึ่ง ๆ นั้น ตนชอบพฤติกรรมชนิดไหนมากกว่ากัน แบบทดสอบนี้วัดตัวแปรทางบุคลิกภาพ 15 ชนิด ใช้เวลาทดสอบประมาณ 1 ชั่วโมง คุณภาพของแบบทดสอบด้านความเชื่อมั่นจากกลุ่มตัวอย่าง 1,509 คน โดยวิธีแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ส่วน ค่ามัธยฐานของสัมประสิทธิ์คือ 0.78 และมีพิสัยตั้งแต่ 0.6. ถึง 0.87 ในการทดสอบกับนิสิตมหาวิทยาลัย จำนวน 89 คน โดยวิธีสอบซ้ำ (Test retest) เว้นระยะห่างกัน 1 สัปดาห์ ปรากฏว่าค่ามัธยฐานสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นมีค่า 0.83 สัมประสิทธิ์เฉพาะตอนหนึ่ง ๆ มีค่าแตกต่างกันออกไปตั้งแต่ 0.74 ถึง 0.88 ความเที่ยงตรงหาได้โดยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับ The Guilford - Martin Personal Inventory และ The Tyler Manifest Anxiety Scale และเกณฑ์ปกติในรูปอันดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) และคะแนนมาตรฐาน จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชาย 780 คน นิสิตหญิง 749 คน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในประเทศไทย

ชมภู พึ่งธรรม (ชมภู พึ่งธรรม 2526 : 39 - 41, 77) สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำขึ้น เพื่อวัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ รวม 8 ด้าน คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความยุติธรรม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ ความรอบคอบ ความใจกว้าง และความมีวินัยในตนเอง มีข้อความด้านละ 15 ข้อ รวมทั้งฉบับเป็น 120 ข้อ

หาคุณภาพของแบบทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นที่หาโดยใช้วิธีหา

สัมประสิทธิ์อัลฟา แยกองค์ประกอบตั้งแต่ .4893 ถึง .8483 รวมทั้งฉบับเท่ากับ .8245 และหาโดยวิธีแบ่งครึ่งมีค่าความเชื่อมั่นแยกตามองค์ประกอบตั้งแต่ .8095 ถึง .9583 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ .9362 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ช้อยอยู่แล้ว (Known-Group Technique) ผลปรากฏว่ามีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งแยกองค์ประกอบและรวมทั้งฉบับ

อนุวัฒน์ ตั้งสมบุญ (อนุวัฒน์ ตั้งสมบุญ 2526 : 34 - 35, 118 - 119) ได้สร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ มี 3 ฉบับ คือ

1. แบบทดสอบวัดการให้เหตุผลหรือการเลือกตัดสินใจปฏิบัติในขณะมีสถานการณ์บังคับ ลักษณะของแบบทดสอบเป็นรูปแบบของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 4 ชั้น ของคณะกรรมการพัฒนาจริยธรรมไทย ปีพุทธศักราช 2524 จำนวนข้อสอบ 20 ข้อ ดังตัวอย่าง

เรื่องที่ 0 ขณะพักกลางวัน นิภาเข้าห้องน้ำที่โรงเรียน พบนาฬิกาเรือนหนึ่ง นิภาจึงนำไปส่ง

ครู การที่นิภาทำเช่นนี้ นักเรียนมีความคิดอย่างไร

ก. นิภาคิดว่าการได้ของของคนอื่น เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ

ข. นิภาไม่ต้องการได้นาฬิกา เพราะนิภามีใช้อยู่แล้ว

ค. นิภาไม่ต้องการได้นาฬิกา เพราะรู้ว่าเป็นของเพื่อนรู้จัก

ง. นิภาคิดว่าถ้าทุกคนอยากได้ของคนอื่น สังคมในโรงเรียนจะวุ่นวาย

(คำตอบทั้ง 4 ข้อ ให้คะแนนเรียงลำดับเป็น 4 1 2 3)

2. แบบทดสอบวัดความรู้สึกร่วมต่อคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีจำนวน 40 ข้อ

3. แบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมในขณะมีสถานการณ์บังคับในแบบของรูปภาพมีสถานการณ์เช่นเดียวกับแบบที่ 1 มีจำนวน 20 ข้อ และหลักการให้คะแนนก็เช่นเดียวกับฉบับแรก

แบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ นำไปหาคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่าง 378 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นที่หาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาเป็น .599, .859 และ .774 ตามลำดับ และหาโดยวิธีแบ่งครึ่งได้ค่าเป็น .951, .974 และ .971 ตามลำดับ หาค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ โดยใช้สูตร Spearman Rank Order Coefficient ได้ค่าความเที่ยงตรงเป็น .32, .28 และ .53 ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สันติ สุขทรัพย์ (สันติ สุขทรัพย์ 2528 : 131-135) สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
ความเป็นประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 2 ฉบับ คือ

1. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตยชนิดข้อความ ถามเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น
หรือการกระทำบางอย่าง โดยให้ตอบว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" มี 60 ข้อ ดังตัวอย่าง

- (๐) ข้าพเจ้าให้เกียรติเพื่อน ๆ เสมอ
- (๐๐) ข้าพเจ้ามักเล่นกีฬาพร้อมกับเพื่อนไม่ได้

2. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตยชนิดสถานการณ์ เป็นเรื่องราวสั้น ๆ เพื่อให้พิจารณา
ว่านักเรียนมีความรู้สึก ความคิดเห็นหรือเคยปฏิบัติ หรือจะปฏิบัติอย่างไร เมื่อเกิดสถานการณ์นั้น ๆ มี
จำนวน 60 ข้อ ดังตัวอย่าง

- (๐) บุชกรมีนัดกับเพื่อนจะไปเที่ยวต่างจังหวัดในวันรุ่งขึ้น แต่แม่ของเธอ
บอกว่าเมื่อคืนนี้ฝนไม่ตกแล้วจะเกิดอันตรายจึงไม่อยากให้ไป ถ้านักเรียน
เป็นบุชกร จะทำอย่างไร
 - ก. ไม่ไป เพราะเชื่อความฝันของแม่ว่าเป็นจริง
 - ข. ขอเลื่อนวันไปเที่ยว ถ้าเลื่อนไม่ได้ก็จะไม่ไป
 - ค. ไปเที่ยวตามนัด เพราะฝันร้ายจะกลายเป็นดี
 - ง. ไปเที่ยวตามนัด และชี้แจงให้แม่ทราบถึงความสุข เหตุสมผล

แบบทดสอบทั้งสองฉบับนี้ วัดลักษณะนิสัยของบุคคลที่เกิดจากลักษณะ 3 ประการ คือ การเคารพ
ซึ่งกันและกัน การแบ่งปันกัน การร่วมมือและประสานงานกัน และการมีความเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา
แล้วนำไปหาคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 431 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นที่หาโดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟา
(α - Coefficient) ของฉบับข้อความเป็น .824 และฉบับสถานการณ์เป็น .902 ส่วนค่าความ
เที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ชัดแล้ว ปรากฏว่าสูงอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองฉบับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ปีการศึกษา 2531 จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 1461 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2531 จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า จำนวน 726 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ใช้ระดับชั้นเรียนเป็นชั้น (Strata) มีลำดับชั้นการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซนต์ ($\alpha = 0.01$) จึงเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size table) ปรากฏว่าใช้กลุ่มตัวอย่าง 726 คน

ขั้นที่ 2 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างนี้ใช้ในการทดสอบโดยวิธีสัดส่วน ได้จำนวนนักศึกษาปีที่ 2 จำนวน 242 คน ปีที่ 3 จำนวน 242 คน ปีที่ 4 จำนวน 242 คน

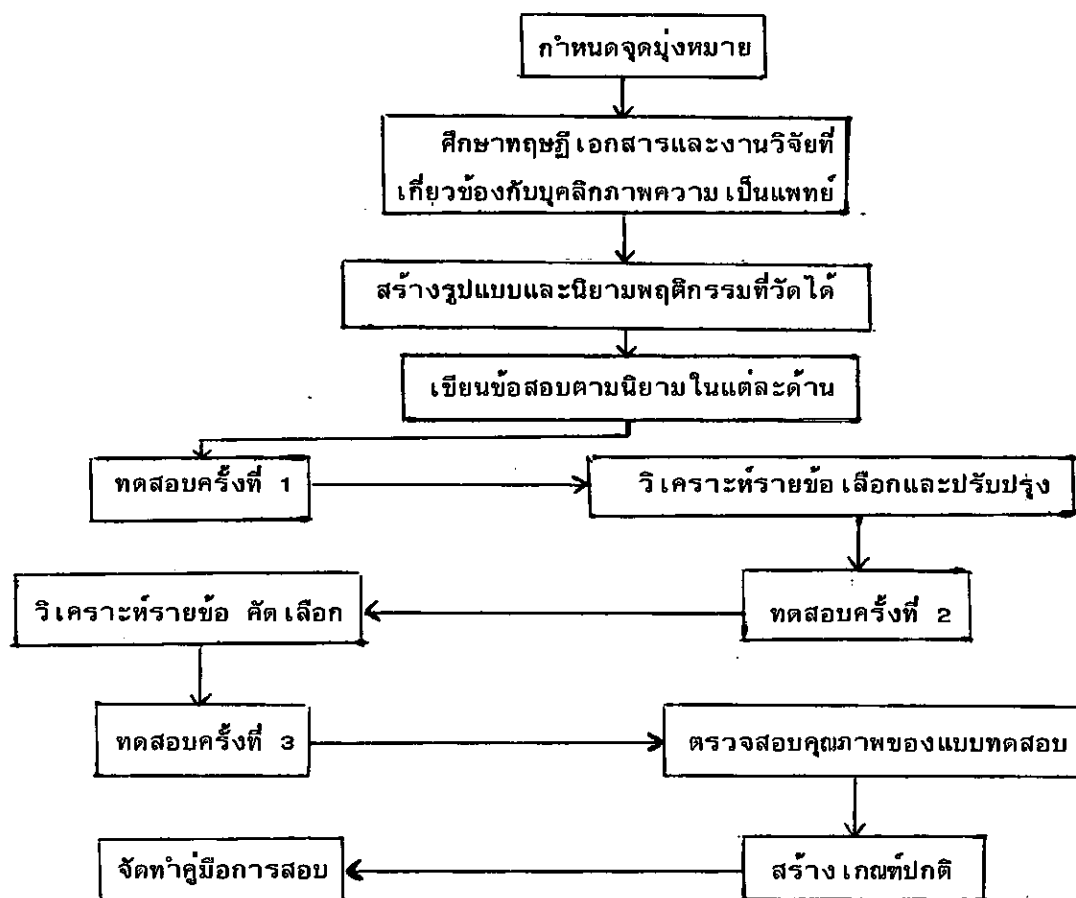
ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างจากแต่ละชั้นภูมิ (Strata) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) สำหรับทดสอบครั้งที่ 1 จำนวน 180 คน ทดสอบครั้งที่ 2 จำนวน 180 คน และทดสอบครั้งที่ 3 จำนวน 366 คน ดังแสดงรายละเอียดจากตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมหาวิทยาลัย ชั้นปี และครั้งที่ในการสอบ

มหาวิทยาลัย, วิทยาลัย	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2			ครั้งที่ 3		
	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4
มหิดล / ราชภัฏบดิน	-	22	25	35	24	-	58	-	30
ศิริราช	34	29	-	18	31	18	49	52	44
จุฬาลงกรณ์	26	-	30	-	-	41	-	55	28
แพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า	-	8	6	7	6	-	15	15	20
รวม	60	59	61	60	61	59	122	122	122
	180			180			366		

วิธีการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้น ดังแสดงในภาพประกอบ 4 ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์นั้น ได้เริ่มลำดับขั้นตอน (ภาพประกอบ 4) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ

1.1 เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น

1.3 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายคะแนน

2. วางแผนการสร้างแบบทดสอบ

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแบบทดสอบมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคลิกภาพความเป็นแพทย์

2.2 รวบรวมความหมาย ขอบข่าย และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพความเป็นแพทย์

2.3 สร้างรูปแบบของบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ และนิยามพฤติกรรมที่วัดได้ ซึ่งผู้วิจัย กำหนดแบบจำลองเชิงทฤษฎีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ โดยอาศัยทฤษฎีการจัดระบบของไอแซกส์ (บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ 2526 : 44-45 (อ้างอิงจาก Eysenck . 1970 : 13-15)

3. การเขียนข้อสอบ

3.1 ลักษณะของข้อสอบที่สร้างขึ้น เป็นแบบ เลือกตอบที่มีข้อความ เป็น เหตุการณ์สมมติที่ประสบ ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนและทั่วไป

3.2 สร้างคำถามให้ครอบคลุมองค์ประกอบบุคลิกภาพทุกลักษณะ

3.3 การให้คะแนนแต่ละข้อ ให้ 1 และ 0

4. การทดลองข้อสอบครั้งที่ 1 เพื่อ

4.1 หาจุดบกพร่อง เช่น การใช้ภาษาในข้อคำถาม ตัวเลือก คำชี้แจงและการดำเนินการ สอบ

4.2 หาเวลาจำกัด (Time Limit) ในการทำแบบทดสอบ

4.3 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยใช้ t - test เพื่อคัดเลือกข้อที่ดีและปรับปรุง

5. ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกและปรับปรุงจากการทดสอบครั้งที่ 1 ไปทดสอบกับ

กลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ โดยใช้ t - test เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่ดี

6. ทดสอบครั้งที่ 3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกจากการสอบครั้งที่ 2 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ 6 ด้าน

6.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient)

6.2 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้ชัดอยู่แล้ว (Known -Group Technique) โดยการเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มแพทย์ที่ได้รับยกย่องเป็นแพทย์ดีเด่น กับนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์น้อย โดยใช้ t - test ซึ่งกลุ่มดังกล่าวได้รับการพิจารณาคัดเลือกโดยอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา และกลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียน

7. สร้างเกณฑ์ปกติ นำคะแนนจากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งที่ 3 ไปคำนวณเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) แล้วเทียบค่าทีปกติ (Normalized T - Score)

8. จัดทำคู่มือการใช้แบบทดสอบ และจัดทำรูปเล่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น คำถามมีลักษณะเป็นข้อความที่เป็นเหตุการณ์สมมติที่ประสบในชีวิตประจำวันในเรื่องเกี่ยวกับการเรียน และเรื่องทั่วไป ๆ โดยมีตัวเลือกให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก แบบทดสอบฉบับนี้มีข้อสอบที่วัดในแต่ละลักษณะย่อยที่ครอบคลุมทุกด้าน การตรวจให้คะแนนแต่ละข้อ เป็น 0, 1

ตัวอย่างข้อสอบและวิธีการตอบ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ฉบับนี้ แต่ละข้อมีตัวเลือกอยู่ 3 ตัวเลือก ให้นักศึกษาพิจารณาตัวเลือกที่นักศึกษามีความรู้สึกรู้สึก คิดเห็น และตรงสภาพความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย X ทับอักษร ก ข หรือ ค ซึ่งตรงกับตัวเลือกที่นักศึกษาเลือกตอบในแต่ละข้อลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

(๐) ขณะที่ท่านนั่งอยู่ตามลำพัง ได้มีคนนำดอกบ๊อบบี้มาขายให้ท่าน เพื่อนำเงินไปส่งเคราะห์ทหารผ่านศึก ท่านจะทำอย่างไร

ก. ซื้อ เพราะจะทำให้ท่านได้รับการยกย่องว่าเป็นคนใจบุญ

ข. ซื้อ เพราะคิดว่าเป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวม

ค. ไม่ซื้อ เพราะเห็นว่าในไปใช้ประโยชน์อย่างไรไม่ได้

ตัวอย่างข้อสอบในแต่ละคุณลักษณะ

1. แบบทดสอบด้านความรับผิดชอบ เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ไม่ทอดทิ้ง มีความพากเพียร มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ มีความพยายามในการที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับความผิดหรือความชอบในผลงานการปฏิบัติหน้าที่ของตน และมีความตรงต่อเวลา ดังตัวอย่าง

(๐) นิวัติชอบนำรายงานของตนขึ้นไปทำบนตึก เวลาอยู่เวรกลางคืน ท่านคิดว่านิวัติทำเช่นนั้นถูกต้องหรือไม่

ก. ถูกต้อง เพราะทำให้ไม่่วงเวลาอยู่เวร

ข. ถูกต้อง เพราะเป็นการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

ค. ไม่ถูกต้อง เพราะควรใช้เวลาในการดูแลรักษาผู้ป่วย

2. แบบทดสอบด้านความคิดริเริ่ม เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกถึงการใช้ความคิดใหม่ ๆ หรือทฤษฎีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา สนใจความคิดหรือผลงานแรกเริ่มของผู้อื่น มีความตื่นตัวตลอดเวลาในการทำงาน การแสวงหาแนวทางใหม่ การมอบหมายงานที่เหมาะสมของแต่ละคนให้ทำ และประเมินผลงานของตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอ ดังตัวอย่าง

(๐) ในวิชาเภสัชวิทยา อาจารย์ได้มอบหมายให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาและทำรายงานส่งภายในขอบเขตเนื้อหาวิชา โดยให้เลือกเรื่องที่จะศึกษาเอง สุชินเป็นนักศึกษาคนหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมนี้ ถ้าท่านเป็นสุชินท่านจะทำอย่างไร

ก. คิดเรื่องที่จะศึกษาโดยยึดตำราเป็นหลัก

ข. เลือกทำในเรื่องที่ง่าย ๆ ที่มีผู้เคยศึกษามาแล้ว

ค. เลือกศึกษาเฉพาะเรื่องที่มีคนสนใจมาก

3. แบบทดสอบด้านความเห็นอกเห็นใจ เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกถึงความสนใจในปัญหาและความต้องการของผู้อื่น ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเขาได้รับความเดือดร้อน ความไม่เห็นแก่ตัว หลีกเลี่ยงการหาความสะดวกสบายจากความทุกข์ของผู้อื่น และไม่มุ่งทำลายผู้อื่น ดังตัวอย่าง

(0) ขณะที่สุรพลกำลังจะออกเวรตึกอุบัติเหตุ เพื่อไปฟังเพลงกับเพื่อน โดยได้ซื้อบัตรเข้าชมไว้แล้ว แต่ขณะนั้นมีผู้ป่วยสาหัสจากอุบัติเหตุรถชนมารับการรักษาลายราย ถ้าท่านเป็นสุรพลท่านจะทำอย่างไร

ก. ไปฟังเพลงกับเพื่อน เพราะมีแพทย์เวรคอยดูแลอยู่แล้ว

ข. ไม่ไปฟังเพลง เพราะอยากได้รับคำชมว่าเป็นผู้มีน้ำใจดี

ค. ไม่ไปฟังเพลงเพราะคิดว่าอาจช่วยเหลือผู้ป่วยเหล่านั้นได้

4. แบบทดสอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกถึงความมั่นใจในการกระทำการใด ๆ อย่างองอาจ ไม่มีการลังเลหรือหวั่นวิตก สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง กล้าเผชิญกับภัยอันตราย ยืนหยัดในสิ่งที่ตนเห็นว่าถูกต้อง และมีความอดทนในการทำงานแม้จะมีอุปสรรคขัดขวาง ดังตัวอย่าง

(0) สตรีรายหนึ่งมาพบท่าน พร้อมกับเล่าให้ท่านฟังว่า ขณะนี้ตนตั้งครรภ์ 2 เดือน สามีก็ตกงานและตนก็มีบุตร 2 คนแล้ว จึงทำให้มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ขอร้องให้ท่านช่วยทำแท้งให้ ท่านจะทำอย่างไร

ก. ยอมทำแท้งให้ เพราะถ้าให้เด็กเกิดมาจะเป็นปัญหาสังคมภายหลัง

ข. จะยอมทำแท้งให้เฉพาะคนที่ท่านรู้จักเท่านั้น

ค. ไม่ยอมทำแท้งให้ เพราะเป็นเรื่องที่ผิดศีลธรรม

5. แบบทดสอบด้านความซื่อสัตย์ เป็นแบบทดสอบวัดการแสดงออกถึงการประพฤติปฏิบัติตรงไปตรงมาตามที่พูดหรือคิด ไม่ทุจริตหลอกลวง การมีมนุษยธรรมต่อผู้อื่น ไม่เอาของคนอื่นมาเป็นของตน ไม่คล้อยตามผู้อื่นไปในทางที่เสื่อมเสีย หรือไม่ใช้อำนาจของตนไปในทางที่ผิด ดังตัวอย่าง

(๐) นายแดงเป็นชาวไร่ที่ยากจน ป่วยเป็นโรคตับอักเสบ อาการไม่ดีขึ้นเลยเพราะเนื่องจากเขาไม่มีเงินที่จะซื้อยาดี ๆ รักษาได้ ดังนั้นแพทย์ที่ทำการรักษาจึงได้ใช้ชื่อผู้ป่วยที่สามารถเบิกยาได้เบิกยาให้นายแดงแทน แล้วนำยานั้นมารักษาให้นายแดง ท่านคิดว่าที่แพทย์ผู้นั้นทำ เป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่

- ก. ถูกต้อง เพราะทำเพื่อรักษาชีวิตมนุษย์
- ข. ไม่ถูกต้อง เพราะเรื่องนี้ควรให้นักสังคมสงเคราะห์รับไป
- ค. ไม่ถูกต้อง เพราะถ้าผู้ป่วยคนอื่นรู้จะมีการฟ้องร้องได้

๕. แบบทดสอบด้านความเป็นผู้นำ เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกถึงความสามารถในการนำ และดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนด เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีความรอบคอบ ยุติธรรม มีเหตุผลในด้านความคิด และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ดังตัวอย่าง

(๐) ในการทำงานกับทีมสุขภาพ นภาพรมีความคิดเห็นขัดแย้งกับสมาชิกส่วนหนึ่ง เธอจึงขอมติจากกลุ่มปรากฏว่า นภาพรแพ้มติ เธอจึงรู้สึกอับอายแต่เธอก็ยังคิดว่าความคิดของเธอนั้นถูกต้อง ถ้าท่านเป็นนภาพรท่านจะทำอย่างไร

- ก. ตั้งใจทำงานครั้งต่อไปจะไม่ร่วมทำกับกลุ่มนี้อีก
- ข. ร่วมทำงานตามมติของกลุ่มจนงานนั้นสำเร็จ
- ค. ไม่ออกความคิดเห็นใด ๆ อีกเพราะสมาชิกคนอื่นคงไม่เห็นด้วย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารและนัดหมายวัน เวลา เพื่อนำแบบทดสอบไปสอบ
2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ และวิธีการทำแบบทดสอบ

4. นำแบบทดสอบไปสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 4.1 นำแบบทดสอบไปทดสอบครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ปรับปรุง และคัดเลือกข้อสอบ
- 4.2 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์คัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์
- 4.3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วไปทดสอบครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 366 คน เพื่อหาคุณภาพและเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ

วิธีจัดกระทำข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) (สุรินทร์ ศลโกสม 2524 : 284)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อสอบ

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อหนึ่ง ๆ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

3. วิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t - test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 187)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

$\bar{X}_H$, $\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ

S_H^2 , S_L^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ

n แทน จำนวนผู้ตอบของแบบทดสอบในแต่ละกลุ่ม

4. หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known - Group Technique) ในการเปรียบเทียบใช้ t - test (สุทินท์ ศลโกสม 2524 : 289)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน Distribution ของ t

$\bar{X}_H$, $\bar{X}_L$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

S_H^2 , S_L^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

n_H , n_L แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

5. หาค่าคะแนนทีปกติ (Normalized T - Score) โดยนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ ไปเปิด

ตารางสำหรับ เปลี่ยนคะแนนทีปกติ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 148-153)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนข้อสอบ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
$S.E_{meas}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความ เชื่อมั่นของแบบทดสอบ
T	แทน	คะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score)
X_1	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความ เป็นแพทย์ด้านความรับผิดชอบ
X_2	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความ เป็นแพทย์ด้านความคิดริเริ่ม
X_3	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความ เป็นแพทย์ด้าน ความ เห็นอก เห็นใจ
X_4	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความ เป็นแพทย์ด้านความ เชื่อมั่น ในตนเอง
X_5	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความ เป็นแพทย์ด้านความซื่อสัตย์
X_6	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความ เป็นแพทย์ด้านความ เป็นผู้นำ
X_7	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความ เป็นแพทย์รวมทั้งฉบับ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น

1.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity)

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดลองครั้งที่ 1

2.1 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

2.2 การปรับปรุงคัดเลือกข้อสอบและรวบรวมเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 2

ตอนที่ 3 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2

3.1 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

3.2 การคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3

ตอนที่ 4 การทดสอบครั้งที่ 3

4.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

4.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

4.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

4.4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ

4.5 คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น

1.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 1 ฉบับ รวม 60 ข้อ

ลักษณะของคำถามเป็นข้อความที่เป็นเหตุการณ์สมมติที่ประสบในชีวิตประจำวันในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป มีรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 รายละเอียดของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์

ด้าน	คำถามข้อที่	รวม
ความรับผิดชอบ	1, 8, 14, 21, 27, 29, 38, 45, 56, 59	10
ความคิดริเริ่ม	2, 9, 15, 22, 30, 39, 46, 52, 57, 58	10
ความเห็นอกเห็นใจ	3, 10, 16, 23, 31, 32, 40, 41, 47, 48, 53, 54	12
ความเชื่อมั่นในตนเอง	4, 11, 17, 24, 33, 42, 49, 55	8
ความซื่อสัตย์	5, 12, 18, 25, 26, 34, 35, 43, 44, 50	10
ความเป็นผู้นำ	6, 7, 13, 19, 20, 28, 36, 37, 51, 60	10

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity)

ในการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้นนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาว่าข้อความสถานการณ์ และข้อความคำถามเกี่ยวข้องกับเนื้อหาพฤติกรรมที่ระบุไว้หรือไม่ ตลอดจนภาษาที่ใช้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

2.1 การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่สร้างไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน โดยใช้เวลาในการทดสอบ 40 นาที แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ในการแบ่งนักเรียนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกลุ่มละ 45 คน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระหว่างนักเรียนกลุ่มสูงและ

กลุ่มค่า โดยใช้ t - test ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะทางกายภาพความเป็นแพทย์ จากการทดสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	0.644	0.234	0.400	0.245	2.365	คัดเลือกไว้
2	1.000	0	0.911	0.082	2.085	คัดเลือกไว้
3	0.822	0.149	0.377	0.240	4.786	คัดเลือกไว้
4	0.888	0.101	0.688	0.219	2.372	คัดเลือกไว้
5	0.600	0.245	0.533	0.254	0.636	ตัดออก
6	0.955	0.043	0.666	0.227	3.731	คัดเลือกไว้
7	0.800	0.163	0.577	0.249	2.331	คัดเลือกไว้
8	0.644	0.243	0.355	0.234	2.834	คัดเลือกไว้
9	0.711	0.210	0.488	0.255	2.194	คัดเลือกไว้
10	0.933	0.063	0.600	0.188	4.025	คัดเลือกไว้
11	0.888	0.101	0.755	0.240	1.659	ปรับปรุง
12	1.000	0	0.622	0.234	5.176	คัดเลือกไว้
13	0.977	0.022	0.644	0.210	4.415	คัดเลือกไว้
14	0.600	0.245	0.288	0.219	3.103	คัดเลือกไว้
15	0.333	0.227	0.311	0.219	0.221	คัดเลือกไว้
16	1.000	0	0.688	0.234	4.472	คัดเลือกไว้
17	0.622	0.240	0.355	0.234	2.601	คัดเลือกไว้
18	1.000	0	0.644	0.252	4.937	คัดเลือกไว้
19	0.688	0.219	0.444	0.249	2.385	คัดเลือกไว้

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
20.	0.800	0.163	0.577	0.255	2.331	คัดเลือกไว้
21.	0.733	0.200	0.511	0.200	2.208	คัดเลือกไว้
22.	1.000	0	0.733	0.200	4.005	คัดเลือกไว้
23.	0.800	0.163	0.711	0.210	0.977	ตัดออก
24.	0.555	0.252	0.266	0.200	2.883	คัดเลือกไว้
25.	0.755	0.188	0.488	0.255	2.691	คัดเลือกไว้
26.	0.688	0.219	0.377	0.240	3.079	คัดเลือกไว้
27.	0.866	0.118	0.422	0.249	4.916	คัดเลือกไว้
28.	0.933	0.063	0.533	0.254	4.766	คัดเลือกไว้
29.	0.711	0.210	0.444	0.252	2.652	คัดเลือกไว้
30.	0.666	0.227	0.577	0.249	0.865	ตัดออก
31.	0.955	0.043	0.600	0.245	4.437	คัดเลือกไว้
32.	0.422	0.117	0.249	0.149	2.605	คัดเลือกไว้
33.	0.644	0.234	0.244	0.188	4.131	คัดเลือกไว้
34.	0.400	0.245	0.288	0.210	1.114	ตัดออก
35.	0.622	0.240	0.222	0.176	4.160	คัดเลือกไว้
36.	0.488	0.255	0.466	0.254	0.206	ตัดออก
37.	0.422	0.249	0.311	0.219	1.088	ตัดออก
38.	0.555	0.252	0.244	0.188	3.145	คัดเลือกไว้
39.	0.911	0.082	0.511	0.255	4.622	คัดเลือกไว้
40.	0.933	0.063	0.511	0.255	5.020	คัดเลือกไว้

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
41.	0.888	0.101	0.444	0.252	5.013	คัดเลือกไว้
42.	0.600	0.245	0.288	0.210	3.103	คัดเลือกไว้
43.	0.622	0.240	0.266	0.200	3.600	คัดเลือกไว้
44.	0.444	0.252	0.377	0.240	0.640	ตัดออก
45.	0.977	0.022	0.355	0.234	8.246	คัดเลือกไว้
46.	0.733	0.200	0.400	0.245	3.348	คัดเลือกไว้
47.	0.644	0.234	0.311	0.219	3.319	คัดเลือกไว้
48.	0.955	0.043	0.511	0.255	5.456	คัดเลือกไว้
49.	0.377	0.240	0.288	0.210	0.890	ตัดออก
50.	0.600	0.245	0.355	0.234	2.375	คัดเลือกไว้
51.	0.844	0.134	0.400	0.245	4.838	คัดเลือกไว้
52.	0.511	0.255	0.422	0.249	0.841	ตัดออก
53.	0.977	0.022	0.400	0.245	7.490	คัดเลือกไว้
54.	0.977	0.022	0.488	0.255	6.233	คัดเลือกไว้
55.	0.644	0.234	0.355	0.234	2.834	คัดเลือกไว้
56.	0.800	0.163	0.511	0.255	2.998	คัดเลือกไว้
57.	0.955	0.043	0.444	0.252	6.311	คัดเลือกไว้
58.	0.955	0.043	0.511	0.255	5.456	คัดเลือกไว้
59.	0.511	0.255	0.255	0.249	0.840	คัดเลือกไว้
60.	0.822	0.149	0.377	0.240	4.786	คัดเลือกไว้

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์จำนวน 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ($t < 1.75$) จำนวน 12 ข้อ รายละเอียดแยกเป็นด้านได้ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.840 ถึง 8.246 เป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ คือข้อ 59

ด้านความคิดริเริ่ม จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.221 ถึง 6.311 เป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 3 ข้อ คือข้อ 15, 30 และ 52

ด้านความเห็นอกเห็นใจ จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.977 ถึง 7.490 เป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ คือข้อ 23

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.890 ถึง 4.131 เป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 2 ข้อ คือข้อ 11 และ 49

ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.636 ถึง 5.176 เป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 3 ข้อ คือข้อ 5, 34 และ 44

ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.206 ถึง 4.838 เป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.206 ถึง 4.838 เป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 2 ข้อ คือข้อ 36 และ 37

2.2 การปรับปรุง คัดเลือกข้อสอบและรวบรวมเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ จากการทดสอบครั้งที่ 1 ทำให้เห็นว่าข้อคำถามบางข้อ ยังมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ของเอดเวิร์ด (Edward 1957 : 153) ที่กำหนดไว้ และปรับปรุงข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์คือ 1.659 อีก 1 ข้อ แล้วรวบรวมเป็นฉบับใหม่ สำหรับนำไปทดสอบครั้งที่ 2 จึงมีข้อคำถาม จำนวน 49 ข้อ แยกเป็นด้านย่อย ๆ ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 9 ข้อ

ด้านความคิดริเริ่ม จำนวน 7 ข้อ

ด้านความเห็นอกเห็นใจ จำนวน 11 ข้อ

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 7 ข้อ

ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 7 ข้อ

ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2

3.1 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่ได้คัดเลือกและปรับปรุงจากการทดสอบครั้งที่ 1 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน ใช้เวลาในการสอบ 35 นาที แล้วนำคะแนนผลการสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกลุ่มละ 45 คน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t - test ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ จากการทดสอบครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1.	0.822	0.149	0.244	0.188	6.679	คัดเลือกไว้
2.	0.977	0.022	0.844	0.134	2.258	คัดเลือกไว้
3.	0.777	0.176	0.355	0.234	4.421	คัดเลือกไว้
4.	0.888	0.101	0.511	0.255	4.238	คัดเลือกไว้
5.	0.955	0.043	0.511	0.255	5.456	คัดเลือกไว้
6.	0.888	0.101	0.244	0.188	8.036	คัดเลือกไว้
7.	0.911	0.082	0.511	0.255	4.622	คัดเลือกไว้
8.	0.822	0.149	0.511	0.255	3.282	คัดเลือกไว้
9.	0.800	0.163	0.244	0.188	6.295	คัดเลือกไว้
10.	1.000	0	0.688	0.219	4.472	คัดเลือกไว้
11.	1.000	0	0.911	0.082	2.084	คัดเลือกไว้

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
12.	1.000	0	0.688	0.219	40.472	คัดเลือกไว้
13.	0.511	0.255	0.355	0.234	1.496	ตัดออก
14.	0.977	0.022	0.644	0.234	4.414	คัดเลือกไว้
15.	0.666	0.227	0.355	0.234	3.072	คัดเลือกไว้
16.	0.977	0.022	0.800	0.163	2.760	คัดเลือกไว้
17.	0.577	0.249	0.266	0.200	3.113	คัดเลือกไว้
18.	0.733	0.200	0.511	0.255	2.207	คัดเลือกไว้
19.	0.800	0.163	0.511	0.255	2.998	คัดเลือกไว้
20.	1.000	0	0.933	0.063	1.790	คัดเลือกไว้
21.	0.777	0.176	0.422	0.249	3.652	คัดเลือกไว้
22.	0.577	0.249	0.266	0.200	3.113	คัดเลือกไว้
23.	0.466	0.254	0.200	0.163	2.763	คัดเลือกไว้
24.	0.911	0.082	0.622	0.240	3.416	คัดเลือกไว้
25.	0.977	0.022	0.866	0.118	1.990	คัดเลือกไว้
26.	0.955	0.043	0.468	0.255	5.738	คัดเลือกไว้
27.	1.000	0	0.777	0.176	3.565	คัดเลือกไว้
28.	0.444	0.252	0.155	0.134	3.120	คัดเลือกไว้
29.	0.666	0.227	0.311	0.219	3.565	คัดเลือกไว้
30.	0.577	0.249	0.244	0.188	3.379	คัดเลือกไว้
31.	0.777	0.176	0.266	0.200	5.590	คัดเลือกไว้
32.	0.888	0.101	0.446	0.254	4.751	คัดเลือกไว้
33.	0.933	0.063	0.688	0.219	3.094	คัดเลือกไว้

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
34.	0.933	0.063	0.755	0.188	2.383	คัดเลือกไว้
35.	0.911	0.082	0.511	0.255	4.622	คัดเลือกไว้
36.	0.555	0.252	0.266	0.200	2.883	คัดเลือกไว้
37.	0.977	0.022	0.511	0.255	5.939	คัดเลือกไว้
38.	0.666	0.227	0.400	0.245	2.469	คัดเลือกไว้
39.	0.688	0.219	0.266	0.200	4.373	คัดเลือกไว้
40.	1.000	0	0.688	0.219	4.472	คัดเลือกไว้
41.	0.733	0.200	0.333	0.227	4.106	คัดเลือกไว้
42.	0.955	0.043	0.377	0.240	7.288	คัดเลือกไว้
43.	0.977	0.022	0.377	0.240	7.863	คัดเลือกไว้
44.	1.000	0	0.777	0.176	3.565	คัดเลือกไว้
45.	0.644	0.234	0.355	0.234	2.833	คัดเลือกไว้
46.	0.733	0.200	0.511	0.255	2.207	คัดเลือกไว้
47.	1.000	0	0.622	0.240	5.175	คัดเลือกไว้
48.	0.955	0.043	0.622	0.240	4.199	คัดเลือกไว้
49.	0.933	0.063	0.622	0.240	3.790	คัดเลือกไว้

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 1.496 ถึง 8.036 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ($t < 1.75$) จำนวน 1 ข้อ รายละเอียดซึ่งแยกเป็นด้านดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.496 ถึง 6.679 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 13

ด้านความคิดริเริ่ม จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.790 ถึง 5.175 ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ทุกข้อ

ด้านความเห็นอกเห็นใจ จำนวน 11 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.383 ถึง 7.863 ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ทุกข้อ

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.833 ถึง 4.622 ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ทุกข้อ

ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.084 ถึง 4.106 ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ทุกข้อ

ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.990 ถึง 8.036 ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ทุกข้อ

3.2 การคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบครั้งที่ 2 พบว่ายังมีข้อสอบบางข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ที่ต้องการ ($t < 1.75$) ผู้วิจัยจึงตัดออกไป และได้คัดเลือกข้อสอบสำหรับนำไปทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพครั้งสุดท้าย โดยพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงไว้รวมทั้งสิ้น 48 ข้อ

ตอนที่ 4 การทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นการทดสอบเพื่อคัดเลือกและปรับปรุงข้อสอบ โดยวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อแล้วรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการ เพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 3 เป็นการทดสอบเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ที่สร้างขึ้น โดยพิจารณาค่าอำนาจจำแนกค่าความเชื่อมั่น ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง พร้อมทั้งสร้างเกณฑ์ปกติเพื่อใช้ตีความหมายคะแนนผลการสอบจากแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ผลการวิเคราะห์จะได้เสนอตามลำดับขั้นดังนี้

4.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 6 ด้าน เมื่อนำไป

ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 366 คน ใช้เวลา 20 นาที ได้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความเชื่อมั่นและค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของแบบทดสอบในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความเชื่อมั่น และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของแบบทดสอบจากการทดสอบครั้งที่ 3

แบบทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	r_{tt}	SE.meas
X_1	366	5	4.692	1.769	0.859	± 1.033
X_2	366	7	4.902	1.231	0.784	± 0.793
X_3	366	11	8.281	1.668	0.755	± 1.125
X_4	366	7	4.439	1.654	0.789	± 1.060
X_5	366	7	4.468	1.667	0.888	± 0.960
X_6	366	8	6.080	1.599	0.857	± 0.936
X_7	366	48	34.887	5.261	0.929	± 2.582

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 5 พบว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ มีค่าเฉลี่ยรายด้านตั้งแต่ 4.439 ถึง 8.281 ทั้งฉบับ 34.887 ซึ่งสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มทุกค่า มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านตั้งแต่ 1.231 ถึง 1.769 ทั้งฉบับ 5.261 มีค่าความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ 0.755 ถึง 0.888 ทั้งฉบับ 0.929 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดรายด้านตั้งแต่ ± 0.936 ถึง ± 1.125 ทั้งฉบับ ± 2.582

4.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบครั้งที่ 3 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ

โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 92 คน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t - test ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
วัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ จากการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1.	0.836	0.137	0.532	0.251	4.681
2.	1.000	1	0.891	0.097	3.356
3.	0.750	0.189	0.391	0.240	5.257
4.	0.934	0.061	0.714	0.205	4.091
5.	0.989	0.010	0.728	0.200	5.462
6.	0.847	0.130	0.423	0.246	6.632
7.	0.945	0.051	0.760	0.183	3.668
8.	0.0967	0.031	0.836	0.137	3.065
9.	0.836	0.037	0.391	0.240	6.951
10.	0.880	0.106	0.714	0.205	2.855
11.	1.000	0	0.836	0.137	4.249
12.	0.978	0.021	0.836	0.137	3.426
13.	1.000	0	0.793	0.165	4.887
14.	0.597	0.243	0.706	0.209	5.110
15.	1.000	0	0.891	0.097	3.356
16.	0.572	0.247	0.239	0.183	4.870
17.	0.826	0.145	0.521	0.252	4.642
18.	0.804	0.159	0.608	0.240	2.976

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
19.	1.000	0	0.934	0.061	2.563
20.	0.771	0.178	0.554	0.249	3.185
21.	0.714	0.205	0.206	0.165	8.010
22.	0.847	0.130	0.445	0.249	6.263
23.	0.978	0.021	0.630	0.235	6.597
24.	0.967	0.031	0.771	0.178	4.112
25.	0.917	0.075	0.597	0.243	5.442
26.	0.989	0.010	0.750	0.189	5.138
27.	0.597	0.243	0.228	0.178	5.454
28.	0.750	0.189	0.282	0.204	7.160
29.	0.695	0.214	0.228	0.178	7.154
30.	0.510	0.252	0.60	0.194	3.590
31.	0.923	0.071	0.663	0.225	4.583
32.	0.945	0.051	0.782	0.172	3.310
33.	0.967	0.031	0.747	0.190	4.488
34.	0.923	0.071	0.521	0.252	6.784
35.	0.847	0.130	0.336	0.225	8.226
36.	0.989	0.010	0.597	0.243	7.475
37.	0.695	0.214	0.413	0.245	3.992
38.	0.747	0.190	0.391	0.240	5.207
39.	0.978	0.021	0.793	0.165	4.114
40.	0.750	0.189	0.445	0.249	4.420

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
41.	0.956	0.042	0.478	0.252	8.455
42.	1.000	0	0.597	0.243	7.841
43.	0.967	0.031	0.728	0.200	4.769
44.	0.714	0.205	0.413	0.245	4.303
45.	0.847	0.130	0.608	0.240	3.768
46.	1.000	0	0.717	0.204	6.009
47.	1.000	0	0.717	0.204	6.009
48.	0.902	0.089	0.706	0.209	3.443

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์จำนวน 48 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.563 ถึง 8.445 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

4.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักแล้ว (Known - Group Technique) โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มแพทย์ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นแพทย์ดีเด่น กับกลุ่มนักศึกษาแพทย์ที่มีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกโดยอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบ กลุ่มละ 10 คน ด้วยค่าสถิติ $t - test$ ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ จำแนกรายด้านและรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	กลุ่มแพทย์ดี เด่น		กลุ่มนักศึกษาแพทย์		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
X_1	7.100	0.766	3.900	1.211	7.196
X_2	6.500	0.277	4	0.666	8.141
X_3	9.800	0.400	5	2.000	9.797
X_4	5.600	0.711	3.300	1.788	4.600
X_5	6.200	0.400	2.900	3.211	5.491
X_6	7	0.444	3.700	1.788	6.985
X_7	42.200	1.511	22.700	7.788	20.221

จากตาราง 7 พบว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์รายด้านและรวมทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

4.4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ

คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ทั้งหกด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์จำแนกรายด้าน

แบบทดสอบ	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6
X_1	1.000	0.332**	0.330**	0.487**	0.724 **	0.805**
X_2		1.000	0.405**	0.578**	0.669**	0.832**
X_3			1.000	0.434**	0.506**	0.411**
X_4				1.000	0.311**	0.612**
X_5					1.000	0.745**
X_6						1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ในแต่ละด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.5 คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norm) ของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ทั้งหกด้านและรวมทั้งฉบับที่ได้จากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างมาสร้างเกณฑ์ปกติซึ่งเป็นเกณฑ์ท้องถิ่น (local Norms) เฉพาะในกรุงเทพมหานครเท่านั้น โดยสร้างเป็นเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) จำแนกเป็นรายด้านและรวมทั้งฉบับ ดังแสดงในตาราง 9 และ 10

ตาราง 9 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ จำแนกเป็นรายด้าน

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ						คะแนนดิบ
	ความรับผิดชอบ	ความคิดริเริ่ม	ความเห็นอกเห็นใจ	ความเชื่อมั่นในตนเอง	ความซื่อสัตย์	ความเป็นผู้นำ	
11			59				11
10			55				10
9			51				9
8	68		46			58	8
7	60	67	43	70	65	52	7
6	53	59	38	62	58	47	6
5	46	51	34	54	52	42	5
4	39	43	30	46	46	36	4
3	32	35	27	38	40	31	3
2	25	28	23	30	33	25	2
1	18	20	19	22	27	20	1
0							0

จากตาราง 9 พบว่า แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ด้านความรับผิดชอบ มีช่วงคะแนนที่ปกติที่มีพิสัยตั้งแต่ T18 ถึง T68 ด้านความคิดริเริ่ม มีช่วงคะแนนที่ปกติที่มีพิสัยตั้งแต่ T20 ถึง T67 ด้านความเห็นอกเห็นใจมีช่วงคะแนนที่ปกติที่มีพิสัยตั้งแต่ T19 ถึง T59 ด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีช่วงคะแนนที่ปกติที่มีพิสัยตั้งแต่ T22 ถึง T70 ด้านความซื่อสัตย์มีช่วงคะแนนที่ปกติที่มีพิสัยตั้งแต่ T27 ถึง T65 ด้านความเป็นผู้นำ มีช่วงคะแนนที่ปกติ มีช่วงคะแนนที่ปกติที่มีพิสัยตั้งแต่ T20 ถึง T58

ตาราง 10 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์รวมทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
* { 48	69	32	45	16	20
{ 47	67	31	43	15	19
{ 46	66	30	41	14	17
45	64	29	40	13	16
44	63	28	38	12	14
43	61	27	37	11	13
42	60	26	35	10	11
41	58	25	34	9	10
40	57	24	32	8	9
39	55	23	31	7	8
38	53	22	29	6	7
37	52	21	28	5	6
36	51	20	26	$\bar{X} = 34.887$	
35	49	19	25	S.D. = 5.261	
34	47	18	23	N = 366	
33	46	17	22		

* ส่วนที่ขยายออก

ผลการวิเคราะห์จากตาราง ๑ พบว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์
ทั้งฉบับ ในรูปคะแนนที่ปกติมีพิสัยตั้งแต่ T15 ถึง T45

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาแพทย์ชายและหญิงชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 ปีที่ 4 ปีการศึกษา 2531 ของมหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า จำนวน 726 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบชั้น (Stratified random sampling) โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งแรก 180 คน ครั้งที่สอง 180 คน และใช้ในการทดสอบเพื่อหาคุณภาพและเกณฑ์ปกติ จำนวน 366 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ

1. ความรับผิดชอบ
2. ความคิดริเริ่ม
3. ความเห็นอกเห็นใจ
4. ความเชื่อมั่นในตนเอง
5. ความซื่อสัตย์
6. ความเป็นผู้นำ

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหาร และนัดหมายวัน เวลา เพื่อนำแบบทดสอบไปสอบ
2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนดำเนินการสอบโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ และวิธีการทำแบบทดสอบ
4. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์ดังนี้
 - 4.1 การทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ ปรับปรุงและคัด เลือกข้อสอบ
 - 4.2 การทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ และคัด เลือกข้อสอบ
 - 4.3 การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพและ เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.840 ถึง 8.246 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ ด้านความคิดริเริ่ม จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.221 ถึง 6.311 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ 3 ข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความเห็นอกเห็นใจ จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.977 ถึง 7.490 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.890 ถึง 4.131 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ 2 ข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.636 ถึง 5.176 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ 3 ข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจ

จำแนกตั้งแต่ 0.206 ถึง 4.838 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ 2 ข้อ

2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ จากการทดสอบครั้งที่ 2 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.496 ถึง 6.679 ไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความคิดริเริ่ม จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.790 ถึง 5.175 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความเห็นอกเห็นใจ จำนวน 11 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.383 ถึง 7.863 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.833 ถึง 4.622 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.084 ถึง 4.106 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.990 ถึง 8.036 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

3. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ จากการทดสอบครั้งที่ 3 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.976 ถึง 7.475 ด้านความคิดริเริ่ม จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.563 ถึง 6.009 ด้านความเห็นอกเห็นใจ จำนวน 11 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.310 ถึง 7.841 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.855 ถึง 7.160 ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.356 ถึง 8.226 ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.426 ถึง 8.455 เมื่อรวมทั้งฉบับ จำนวน 48 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.563 ถึง 8.226 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบครั้งที่ 3 ได้ค่าความ

เชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ปรากฏว่าแบบทดสอบ วัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความเห็นอกเห็นใจ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความเป็นผู้นำ มีค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.859, 0.784, 0.755, 0.789, 0.868 และ 0.857 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.929

5. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบเป็นรายด้าน และรวมทั้งฉบับ โดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักแล้ว (Known-Group Technique) และทดสอบด้วย t-test ผลปรากฏว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความเห็นอกเห็นใจ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความเป็นผู้นำ เป็น 7.196, 8.141, 9.797, 4.600, 5.491 และ 6.985 ตามลำดับ และรวมทั้งฉบับ เป็น 20.221 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้านของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์มีค่าเป็นบวกทุกค่า และมีคี่ของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.311 ถึง 0.832 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

7. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์แต่ละด้านและรวมทุกด้าน ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ โดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) ปรากฏผลดังนี้ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความรับผิดชอบมีช่วงคะแนนที่ปกติระหว่าง T18 ถึง T68 ด้านความริเริ่มมีช่วงคะแนนที่ปกติระหว่าง T20 ถึง T67 ด้านความเห็นอกเห็นใจมีช่วงคะแนนที่ปกติระหว่าง T19 ถึง T59 ด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีช่วงคะแนนที่ปกติระหว่าง T22 ถึง T70 ด้านความซื่อสัตย์มีช่วงคะแนนที่ปกติระหว่าง T27 ถึง T65 ด้านความเป็นผู้นำมีช่วงคะแนนที่ปกติระหว่าง T20 ถึง T58 และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์รวมทั้งฉบับมีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T20 ถึง T80

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือต้องการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่มีคุณภาพ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

จากการทดสอบครั้งที่ 1 ปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.221 ถึง 8.246 ส่วนใหญ่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการมีข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 12 ข้อ ทั้งนี้เพราะความกำกวมในด้านภาษาเป็นสำคัญ และเนื่องจากผู้เข้าสอบใช้เวลาตอบนานเกินไป ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งหลังจากการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพดี คือมีค่า t มากกว่า 1.75 เป็นต้นไป ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 และสอดคล้องกับเกณฑ์ของเอดเวิร์ด (Edward 1957 : 153) ที่กำหนดว่าค่าอำนาจจำแนกที่ดีควรมีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จึงจะแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสูง กลุ่มต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจริง ในแต่ละข้อความนั้น ๆ และเพื่อให้ได้ข้อสอบที่มากขึ้นจึงปรับปรุงข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์เล็กน้อยอีก 1 ข้อ

จากการทดสอบครั้งที่ 2 แบบทดสอบ 49 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.496 ถึง 8.036 บางข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงขึ้น แต่ยังมีบางข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกลดลง แม้ว่าข้อสอบจะผ่านการคัดเลือกและปรับปรุงมาแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น จึงคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกและอยู่ในเกณฑ์ไว้รวม 48 ข้อ นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 3 ปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.563 ถึง 8.455 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ จะเห็นได้ว่าอำนาจจำแนกสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะข้อสอบได้รับการคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีคุณภาพประกอบกับกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ขึ้น จึงทำให้ได้ค่าอำนาจจำแนกดีขึ้น ซึ่งค่าอำนาจจำแนกที่ได้มีค่าใกล้เคียงและสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความซื่อสัตย์ สร้างโดย วินัย ธรรมศิลป์ ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 2.06 ถึง 5.51 (วินัย ธรรมศิลป์ 2525 : 53) แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ สร้างโดย ชมภู ฝั่งธรรม ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 2.64 ถึง 16.31 (ชมภู ฝั่งธรรม 2526 : 63) แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหาร สร้างโดย นงเยาว์ ฝั่งพา ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 2.013 ถึง 14.038 (นงเยาว์ ฝั่งพา 2529 : 98) จึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่ใช้ได้และสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเป็นรายด้าน และรวมทั้งฉบับ โดยใช้สูตร Alpha - Coefficient ปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 6 ด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.755

และ 0.868 ส่วนค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.929 อาจกล่าวได้ว่าแบบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ มีค่าความเชื่อมั่นสูงอย่างเชื่อถือได้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแบบทดสอบว่าบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ ซึ่งสร้างโดย ชมภู พึ่งธรรม มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.489 ถึง 0.824 (ชมภู พึ่งธรรม 2526 : 77) แบบทดสอบมาตรฐานต่างประเทศ เช่น California Test of Personality ซึ่งสร้างโดย ไทรฟ์ มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.59 ถึง 0.83 (Thorpe : 153) แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตย สร้างโดย สันติ สุขทรัพย์ มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.503 ถึง 0.824 (สันติ สุขทรัพย์ 2528 : 100) ดังนั้น แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงมีความเชื่อมั่นในแต่ละด้านสูงกว่าด้านอื่น คือมีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งถือว่ามีความน่าเชื่อถือด้านความเชื่อมั่นสูง (Levin Jack 1980 : 202)

3. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทั้งที่เป็นรายด้านและรวมทั้งฉบับ โดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักแล้ว (Known-Group Technique) จากกลุ่มแพทย์ดีเด่น และนักศึกษาแพทย์ที่มีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์น้อย ปรากฏได้ค่า t ในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ 4.600 ถึง 20.221 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งได้ผลสอดคล้องกับค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ สร้างโดย ชมภู พึ่งธรรม มีค่าตั้งแต่ 3.536 ถึง 13.557 (ชมภู พึ่งธรรม 2526 : 67) แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตย สร้างโดย สันติ สุขทรัพย์ มีค่าตั้งแต่ 10.283 ถึง 13.804 (สันติ สุขทรัพย์ 2528 : 100) จึงกล่าวได้ว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ที่สร้างมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเชื่อถือได้

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้าน มีค่าตั้งแต่ 0.311 ถึง 0.805 ซึ่งสอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล สร้างโดย จีระ เจริญสุขวิมล มีค่าตั้งแต่ 0.213 ถึง 0.651 (จีระ เจริญสุขวิมล 2527 : 1) และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นประชาธิปไตย สร้างโดย สันติ สุขทรัพย์ มีค่าตั้งแต่ 0.372 ถึง 0.538 (สันติ สุขทรัพย์ 2528 : 119) จะเห็นได้ว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบมีค่าเป็นบวก และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่า ผู้สอบที่มีความเป็นแพทย์ด้านหนึ่งสูง ก็จะมีลักษณะของความ เป็นแพทย์ด้านอื่นสูงด้วย แสดงว่าแบบทดสอบแต่ละ

ด้านวัดองค์ประกอบต่าง ๆ ไปในแนวเดียวกัน

5. เกณฑ์ปกติ

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) เพื่อใช้เปรียบเทียบระดับของบุคลิกภาพความเป็นแพทย์จากคะแนนดิบของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ เนื่องจากการกระจายของคะแนนไม่ครอบคลุมทุกช่วง ในการสร้างเกณฑ์ปกติจึงต้องขยายขอบเขตของคะแนนดิบในบางช่วงคะแนน

การประเมินผลการสอบ ถ้าต้องการทราบระดับบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ของนักศึกษา เป็นรายบุคคลว่าอยู่ในเกณฑ์สูงต่ำเพียงใด ให้พิจารณาเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพรัตนกุล 2520 : 53)

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์สูงมาก

ตั้งแต่ T55 - T65 แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์สูง

ตั้งแต่ T45 - T55 แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ปานกลาง

เฉพาะ T50 แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ในระดับกลางของกลุ่ม

ตั้งแต่ T35 - T45 แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ต่ำ

ตั้งแต่ T35 และต่ำกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T35, T45, T55 และ T65 ให้เลื่อนขึ้นไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

ดังนั้น ถ้ามีผู้สอบแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ด้านความรับผิดชอบ ได้คะแนนดิบ 5 จากเกณฑ์ปกติ จะเห็นว่าได้คะแนนที่ปกติเป็น 46 จัดว่าเป็นนักศึกษาที่มีความรับผิดชอบต่ำ ถ้าได้คะแนนรวมทั้งฉบับเป็น 40 จากเกณฑ์ปกติ ได้คะแนนที่ปกติ เป็น 60 จัดว่านักศึกษานั้นมีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์สูง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวความคิดที่จะเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ในการนำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ไปใช้ ควรใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ ประกอบด้วย จะช่วยให้วินิจฉัยที่ครูหรือผู้สอบได้ถูกต้อง

2. ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร เป็นนักศึกษาแพทย์ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เท่านั้น ดังนั้น ในการนำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่แตกต่างออกไป จึงควรหา เกณฑ์ปกติใหม่

3. ควรจะได้มีการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ โดยใช้ข้อความในลักษณะอื่น ๆ บ้าง เช่น เป็นข้อความที่มีตัวเลือกมากขึ้น เป็นรูปภาพ เป็นต้น

4. ควรจะได้มีการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ เพื่อจะได้พัฒนาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพให้แพร่หลาย ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. ในการที่จะนำแบบทดสอบนี้ไปใช้กับกลุ่มอาชีพอื่นซึ่งมีลักษณะนิสัยในด้านต่าง ๆ ที่เหมือนกัน ควรจะได้มีการ เปลี่ยนสถานการณ์ข้อความในแบบทดสอบใหม่ให้สอดคล้องกับอาชีพนั้น ๆ

6. ควรจะได้มีการนำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์นี้ ไปหาความสัมพันธ์กับแบบทดสอบวัดจิตพิสัย (Affective) อื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จรรยา สุวรรณทัต ประมวลบทความทางวิชาการที่บรรยายในโอกาสต่าง ๆ ในประกาศ
พ.ศ. 2511 - 2526 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2526, 261 หน้า
- จีระ เจริญสุขวิมล การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลสำหรับเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 3
จังหวัดนครปฐม ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527,
131 หน้า อัดสำเนา
- ชวาล เพ็รัตนกุล คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 59 หน้า
- ชมภู พึ่งธรรม การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2526, 157 หน้า อัดสำเนา
- เดโช สนวนานท์ "บุคลิกภาพกับความสำเร็จในวามอาชีพ" วิทยาสาร 22 - 23 ตุลาคม 2523
63 หน้า
- เชิดศักดิ์ ไชวาลินธุ์ การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 132 หน้า อัดสำเนา
- ดุษย์ ชุมสาย, ม.ล. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน ไทยวัฒนาพานิช 2509, 446 หน้า
- ทวี ท่อแก้ว และ อบรม สันภิบาล จิตวิทยาการศึกษา โอเดียนสโตร์ 2517, 172 หน้า
- นงเยาว์ พึ่งพา การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหาร ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529, 147 หน้า อัดสำเนา
- บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ การวัดบุคลิกภาพ ภาคพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2526, 288 หน้า อัดสำเนา
- ประทุมสุข อาชนมารุ่งและคนอื่น ๆ การตรวจสอบเชิงจิตวิทยา ไทยวัฒนาพานิช 2519, 646 หน้า
- ยุวดี ฤาชา สัมพันธภาพระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีสุดท้าย
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 107 หน้า อัดสำเนา

รัตนา เทพคลไชย บุคลิกภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยวัดด้วย อีพีทีเอส วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 87 หน้า อัดสำเนา

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน อักษรเจริญทัศน์ 2525, 930 หน้า

ละออ พงษ์พานิช การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะที่ปรากฏในกลุ่มชนบางอาชีพ วิทยานิพนธ์

ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511, 63 หน้า อัดสำเนา

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2522, 276 หน้า

หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 286 หน้า

วินัย ธรรมศิลป์ การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ปรินญาณพนธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 118 หน้า อัดสำเนา

ศศิธร อารยเวชกิจ บุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ ที่ประสบความสำเร็จในงาน

อาชีพ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 66 หน้า อัดสำเนา

สวนา พรพัฒน์กุล จิตวิทยาทั่วไป กรุงเทพฯ โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์ 2525, 196 หน้า

สันติ สุขทรัพย์ การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 144 หน้า

สุนันท์ ศลโกสม การวัดผลการศึกษา โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย 2524, 314 หน้า

โสภา ชูพิกุลชัย จิตวิทยาทั่วไป ไทยวัฒนาพานิช 2521, 162 หน้า

อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใน

กรุงเทพมหานคร ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526,

125 หน้า อัดสำเนา

อบอวล หกสุวรรณ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในกลุ่มอาชีพครูกับแพทย์ ปรินญาณพนธ์

กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 78 หน้า อัดสำเนา

อวย เกตสิงห์ "แด่หมอใหม่ - อดตาน อุบม กเร" สารศิริราช 13 เมษายน 2504, 219-221

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม "บุคลิกภาพผิดปกติ" จิตเวชศาสตร์ รวบรวมโดย สมภพ เรืองตระกูล

กรุงเทพฯ โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ 2523, 254 หน้า

Bennett, Olivia Patterns of Living London, Macmillan Education 1982, 472 p.

Domino, George "Personality Pattern and Choice of Medical Specialty"
Dissertation Abstract B 28 : October - December, 1967, 196 p.

Edward, Allen L. Technique of Attitude Scale Constructings New York,
Appleton - Century Crofts, Inc., 1957. 256 p.

Engeman, John T. Doctor : his training and practice, a picture story
New York : Lothrop, Lee Shepard Co., Inc., 1964, 123 p.

Eysenck, Han J. The Structure of Human Personality Methuen & Co., Ltd.,
London, 1970, 476 p.

Garland, Josept. The Physician and His Practice. Boston : Little Braw
and Company, 1955, 437.p.

Good, Carter V. Dictionary of Education 3 rd. ed., New York,
Mc.Graw-Hill, 1973, 681 p.

Gough, Harrison G. Manual for the California Psychological Inventory
California : Consulting Psychological Press Inc., 1969, 12 p.

Hall, C.S., and Lindzey, Gardner, Theories of Personality New York,
Lohn Wiley and Sons, Inc. 1967, 572 p.

Holland, John L. The Psychology of Vocation Choice.: a theory of personality
types and model environments. Mass., Blaisdell Publishing cop. 1966, 132 p.

Kalb, S William. Over and Under Achievment and Edwards Personal Preference
Schedule. 32-36 p. New York : Richards Rasin Press, Inc, 1963.

Levin, Jack. Elementary Statistic in Social Research. 3rd ed., Harper &
publishers. New York. 1980, 257 p.

March, G.G. and Holberston, J.L., "Personality Stereotype of United States
and Foreign Medical Residents. "The Journal of Social Psychology, LXVIII
April. 1966, 787-796 p.

Mogehee, Harvey A, and others. The Principles and Practice of Medicine.
New York : Century-Crafts, 1968, 278 p.

Morris, C.G. Psychology 3 rd ed, Prentice - Hall, Inc., Englewood Clifts,
New Jersy, 1979, 654 p.

Savage, R.P. "An Exploratory Study of Individual Characteristic Associated
with Attainment in Medical School". 68-77 p. British Journal of
Medical Education, 6 January 1972,

Thorndike, Robert L. and Hagen, Elizabeth. Measurement and Evaluation in Psychology and Education. 3rd ed., John Wiley & Sons, Inc., New york, 1977. 693 p.

ภาคผนวก

คู่มือดำเนินการสอบ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์

คู่มือดำเนินการสอบ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์

ความหมายของบุคลิกภาพความเป็นแพทย์

บุคลิกภาพความเป็นแพทย์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกอันพึงประสงค์ ซึ่งบ่งถึงลักษณะของการเป็นแพทย์ที่ดี ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ ดังนี้คือ

1. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพันไม่ทอดทิ้ง มีความพากเพียร มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ มีความพยายามในการที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับความผิดหรือความชอบในผลงานการปฏิบัติหน้าที่ของตน และมีคางามตรงต่อเวลา

2. ความคิดริเริ่ม หมายถึง การใช้ความคิดใหม่ ๆ หรือทฤษฎีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา สนใจความคิดหรือผลงานแรกเริ่มของผู้อื่น มีความตื่นตัวตลอดเวลาในการทำงาน การเสาะแสวงหางานทำ การมอบหมายงานที่เหมาะสมของแต่ละคนให้ทำ และประเมินผลงานของตนเอง และผู้อื่นอยู่เสมอ มีการวางแผนการดำเนินงาน

3. ความเห็นอกเห็นใจ หมายถึง ความสนใจในปัญหา และความต้องการของผู้อื่น ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเขาได้รับความเดือดร้อน ความไม่เห็นแก่ตัว หลีกเลี่ยงการหาความสะดวกสบายจากความทุกข์ของผู้อื่น และไม่มุ่งทำลายผู้อื่น มีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น

4. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความมั่นใจใจการกระทำการใด ๆ อย่างองอาจ ไม่มีการลังเลหรือหวั่นวิตก สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง กล้าเผชิญกับภัยอันตราย ยืนหยัดในสิ่งที่ตนเห็นว่าถูกต้อง และมีความอดทนในการทำงาน แม้จะมีอุปสรรคขัดขวาง

5. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตรงไปตรงมาตามที่พูดหรือคิด ไม่ทุจริตหลอกลวง มีมนุษยธรรมต่อผู้อื่น ไม่เห็นแก่เงิน ไม่เอาของผู้อื่นมา เป็นของตน ไม่คล้อยตามผู้อื่นไปในทางที่เสื่อมเสีย หรือไม่ใช้อำนาจของตนไปในทางที่ผิด

6. ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการนำและดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนด เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีความรอบคอบ ยุติธรรม มีเหตุผลในด้านความคิด และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ความมุ่งหมาย

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการสอบบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์ ว่ามีบุคลิกภาพความเป็นแพทย์อยู่ในระดับใด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาแพทย์ อาจารย์แพทย์ บิดามารดา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ที่อยู่ในความปกครอง

โครงสร้างของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ เป็นแบบทดสอบที่ถามความรู้สึก ความคิด เห็น หรือ การกระทำบางอย่างของนักศึกษาแพทย์เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้และเรื่องทั่ว ๆ ไป จำนวน 48 ข้อ ซึ่งแยกวัดด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ	จำนวน	8 ข้อ
2. ความคิดริเริ่ม	จำนวน	7 ข้อ
3. ความเห็นอกเห็นใจ	จำนวน	11 ข้อ
4. ความเชื่อมั่นในตนเอง	จำนวน	7 ข้อ
5. ความซื่อสัตย์	จำนวน	7 ข้อ
6. ความเป็นผู้นำ	จำนวน	8 ข้อ

ตัวอย่างแบบทดสอบ ได้แก่

(อ) ขณะที่สุรพล กำลังจะออกเวรตึกอุบัติเหตุเพื่อไปฟังเพลงกับเพื่อนโดยได้ซื้อบัตรเข้าชมไว้แล้ว แต่ขณะนั้นมีผู้ป่วยสาหัสจากอุบัติเหตุรถชนมารับการรักษาหลายราย ถ้าท่านเป็นสุรพล จะทำอย่างไร

- ก. ไปฟังเพลงกับเพื่อน เพราะมีแพทย์เวรคอยดูแลอยู่แล้ว
- ข. ไม่ไปฟังเพลงเพราะอยากได้รับคำชมว่าเป็นผู้มีน้ำใจดี
- ค. ไม่ไปฟังเพลงเพราะคิดว่าอาจช่วยเหลือผู้ป่วยเหล่านั้นได้

การพัฒนาแบบทดสอบ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์นี้ ได้ดำเนินการทดลองและปรับปรุงแก้ไข ตั้งแต่ปี 2531 ถึง 2532 จึงสำเร็จตามที่ต้องการ การดำเนินการทดลองและปรับปรุงได้ทำติดต่อกัน

สามครึ่งคือ

การทดสอบครั้งที่ 1 ทดสอบกับนักศึกษาแพทย์ชายและหญิง จำนวน 180 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.221 ถึง 8.246 แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์รวมทั้งปรับปรุงข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ เพื่อรวบรวม เป็นฉบับใหม่สำหรับใช้ทดสอบครั้งที่ 2 ต่อไป

การทดสอบครั้งที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.496 ถึง 8.036 แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงและถึงเกณฑ์ไว้สำหรับการทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 366 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.563 ถึง 8.455 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ได้ค่าสถิติพื้นฐานและคุณภาพของแบบทดสอบด้านต่างๆ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความ เชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความ เชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตร Alpha - Coefficient ในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ความเป็นแพทย์ด้าน	จำนวนข้อ	คะแนนเฉลี่ย	ความ เบี่ยง เบนมาตรฐาน	ความ เชื่อมั่น
ความรับผิดชอบ	8	5.692	1.769	0.859
ความคิดริเริ่ม	7	4.902	1.231	0.784
ความเห็นอกเห็นใจ	11	8.281	1.668	0.755
ความเชื่อมั่นในตนเอง	7	4.439	1.654	0.789
ความซื่อสัตย์	7	4.468	1.667	0.868
ความเป็นผู้นำ	8	6.080	1.599	0.857
รวมทั้งฉบับ	48	34.887	5.261	0.929

2. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะ
ความเป็นแพทย์ในครั้งนี้ ได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักแล้ว (Known -
Group Technique) และตรวจสอบด้วยค่าสถิติ t - test ปรากฏว่าค่าความเที่ยงตรง
เชิงโครงสร้างของแบบทดสอบในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ

คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ทั้ง 6 ด้าน และรวมทุกด้าน มีค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆
X ₁	1.000	0.322**	0.330**	0.487**	0.724**	0.805**
X ₂		1.000	0.405**	0.578**	0.669**	0.832**
X ₃			1.000	0.434**	0.506**	0.411**
X ₄				1.000	0.311**	0.612**
X ₅					1.000	0.745**
X ₆						1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีดำเนินการสอบ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และเมื่อสอบเสร็จแล้ว มีลำดับขั้นดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ควรปฏิบัติดังนี้ คือ

1.1 กำหนดวัน เวลา และสถานที่สอบล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ

1.2 เตรียมห้องสอบให้เรียบร้อย และมีผู้ดำเนินการสอบ 1 คน และผู้ช่วยอีก 1 คน

1.3 เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ ได้แก่ แบบทดสอบ กระดาษคำตอบ ให้มีจำนวนมากกว่าผู้เข้าสอบ ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์

1.4 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องศึกษาคำชี้แจงวิธีทำแบบทดสอบเหล่านี้นล่วงหน้า อย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อให้สามารถดำเนินการสอบได้อย่างคล่องแคล่ว

2. วิธีปฏิบัติขณะสอบ ควรปฏิบัติดังนี้

2.1 พูดโน้มน้าวจิตใจผู้สอบ ให้มีความกระตือรือร้นที่จะทำการสอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.2 การให้คำชี้แจง รายละเอียดของคำชี้แจงจะปรากฏอยู่บนแผ่นหน้าของแบบทดสอบทุกฉบับ ผู้ดำเนินการสอบต้องให้คำชี้แจงจำกัดอยู่แค่เฉพาะเท่าที่ปรากฏเท่านั้น โดยอธิบายวิธีการตอบแบบทดสอบให้ผู้เข้าสอบ เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งทุกคน และอย่าให้ผู้เข้าสอบลงมือทำก่อนเวลา ควรให้ลงมือทำและเริ่มจับเวลาตั้งแต่ผู้ดำเนินการสอบอนุญาตให้ลงมือทำได้

2.3 การเตือนเวลา ให้เตือนสองครั้งเท่านั้น คือเตือนเมื่อเวลาผ่านไปครึ่งหนึ่งของเวลาเต็ม และอีก 2 - 3 นาที ก่อนจะหมดเวลาอีกครั้งหนึ่ง

3. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

3.1 สั่งให้ผู้สอบวางดินสอหรือปากกา หยุดทำทันที แล้วเก็บกระดาษคำตอบและแบบทดสอบ

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบแล้ว ก่อนที่จะให้ผู้สอบออกจากห้องสอบ ผู้ดำเนินการสอบควรกล่าวชมเชยผู้เข้าสอบที่พยายามตั้งใจสอบ เป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้เข้าสอบ เกิดความภาคภูมิใจและไม่รู้สึกเกลียดการสอบ

วิธีตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนน ผู้ตรวจต้องยึดหลักการให้คะแนนดังนี้

1. ให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่ถูก ไม่มีการให้ครึ่งคะแนนหรือเศษคะแนน
2. ให้ 0 คะแนน สำหรับคำตอบที่ผิด เว้นว่างหรือตอบเกินกว่าหนึ่งตัวเลือก
3. การให้คะแนน ไม่มีคะแนนติดลบ ไม่มีการใช้สูตรแก้การเดา หักคะแนนข้อที่ผิดหรือตอบ

เกินหนึ่งตัวเลือก

สำหรับคำตอบที่ถูกได้เสนอไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 ตัวเลือกที่ถูกแต่ละข้อของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์

ข้อ	ตัวเลือกที่ถูก	ข้อ	ตัวเลือกที่ถูก	ข้อ	ตัวเลือกที่ถูก
1	ค	17	ค	33	ค
2	ก	18	ข	34	ค
3	ก	19	ก	35	ค
4	ค	20	ก	36	ก
5	ค	21	ก	37	ค
6	ค	22	ค	38	ก
7	ค	23	ก	39	ค
8	ก	24	ข	40	ข
9	ค	25	ค	41	ก
10	ข	26	ข	42	ก
11	ก	27	ค	43	ก
12	ข	28	ก	44	ค
13	ข	29	ค	45	ข
14	ก	30	ค	46	ค
15	ค	31	ข	47	ค
16	ค	32	ข	48	ค

เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ

คะแนน เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์นี้ เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า จำนวน 366 คน คะแนนเกณฑ์ปกตินี้เป็นคะแนนมาตรฐานในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T - score) ซึ่งสร้างเป็นรายด้านและรวมทั้งฉบับ ดังแสดงในตาราง 4, 5

ตาราง 4 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ จำแนกเป็นรายด้าน

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ						คะแนน
	ความรับผิดชอบ	ความคิดริเริ่ม	ความตั้งใจ ออกเห็นใจ	ความเชื่อมั่น ในตนเอง	ความซื่อสัตย์	ความเป็นผู้นำ	
11			59				11
10			55				10
9			51				9
8	68		46			58	8
7	60	67	43	70	65	52	7
6	53	59	38	62	58	47	6
5	46	51	34	54	52	42	5
4	39	43	30	46	46	36	4
3	32	35	27	38	40	31	3
2	25	28	23	30	33	25	2
1	18	20	19	22	27	20	1
0							0

ตาราง 5 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์รวมทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
* { 49	70	34	47	19	25
{ 48	69	33	46	18	23
{ 47	67	32	45	17	22
{ 46	66	31	43	16	20
45	64	30	41	15	19
44	63	29	40	14	17
43	61	28	38	13	16
42	60	27	37	12	14
41	58	26	35	11	13
40	57	25	34	10	11
39	55	24	32	- X = 34.887 S.D = 5.261 N = 366	
38	53	23	31		
37	52	22	29		
36	51	21	28		
35	49	20	26		

* ส่วนที่ขยายออก

เกณฑ์ตัดสิน

เนื่องจากการคิดของคะแนน เป็นแบบอิงกลุ่ม เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบจึงใช้คะแนนมาตรฐาน
ในรูปคะแนนทศนิยม การตัดสินผลการสอบทำได้ดังนี้

1. การคิดคะแนนผลการสอบในแต่ละด้าน เมื่อสามารถวัดว่าผู้สอบคนใดได้คะแนนปกติเท่า
ใดแล้ว ให้ตัดสินตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพร์คนกุล 2520 : 53)

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพด้านนั้น ๆ สูงมาก

ตั้งแต่ T55 - T65 แปลว่า มีบุคลิกภาพด้านนั้น ๆ สูง

ตั้งแต่ T45 - T55 แปลว่า มีบุคลิกภาพด้านนั้น ๆ ปานกลาง

เฉพาะที่ T50 แปลว่า มีบุคลิกภาพด้านนั้น ๆ ระดับปานกลางของกลุ่ม

ตั้งแต่ T35 - T45 แปลว่า มีบุคลิกภาพด้านนั้น ๆ ต่ำ

ตั้งแต่ T35 และต่ำกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพด้านนั้น ๆ ต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี ให้เลื่อนผู้สอบนั้นขึ้นไปอยู่ในกลุ่มที่สูงถัดไปเสมอ

2. การคิดคะแนนผลการสอบรวมทุกด้าน ทำได้โดยรวมคะแนนดิบทุกด้าน แล้วไปเทียบเป็น

คะแนนที่ปกติจากตารางที่กำหนดให้คือ ตาราง 5 ส่วน เกณฑ์ตัดสินให้เกณฑ์เดียวกับข้อ 1